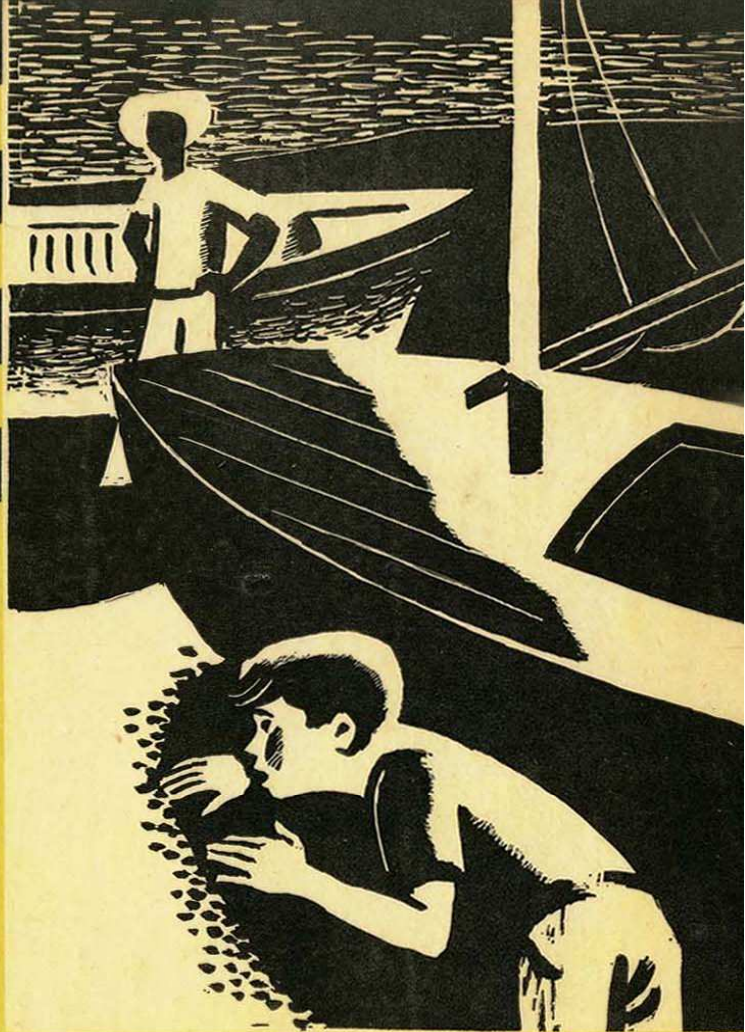


KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVÁZEK 110



Miep Diekmannová

ČLUNY

V BRAKKEPUTU

Dovedete si představit, jaké štěstí prožívá dvanáctiletý kluk, když dostane od rodičů k narozeninám malou jolu, opravdickou plachetnici se vším všudy? A když ještě ke všemu nebydlí někde ve vnitrozemí, u jezera nebo rybníka, nýbrž u moře, u velikánského oceánu, na ostrově Curaçao! Matyáš je blahem celý omámený. Teď se mu může splnit ještě i další jeho sen — podívat se na Dutý jazyk, malý ostrůvek proti Brakkeputské zátocy. Ten ostrov ho už dávno lákal, ale dosud nikdy se tam nepodíval, protože místní černoši si o něm vyprávěli různé tajuplné historky. Musí ovšem sebrat veškerou odvalu, aby se do toho dobrodružství pustil. Pro začátek dopadne všechno dobře. Matyáš se naučí manévrovat se svou jolou Elinou tak, aby se vyhnul všem úskalím. Dokonce si postaví na Dutém jazyku stan a jezdí si tam každé odpoledne psát úkoly. Až jednoho dne... Dělníci z plantáže si na Matyáše počkají a přemlouvají ho, aby na Dutý jazyk už nejezdil, že na jeho staně sedí velký černý pták, na těchto místech nevidaný, a to znamená špatné znamení... Matyáš zatne zuby a jede. Sotva vystoupí z lodi, vidí, že něco není v pořádku. A hned se to ukáže — ve staně leží nemocný cizí muž, patrně uprchlík z pevnosti na skále uprostřed moře, kam policie zavírala lidi, kteří se bouřili proti místní vládě. Co dělat? To už vám dál vyprávět nebudeme. Přečtěte si o tom v napínavé knížce jedné z nejlepších holandských autorek, Miep Diekmannové.

13-039-70 14/64

Vázaný výtisk 21, — Kčs

Z VYŠLÝCH SVAZKŮ

M. Pašek: Ostrov tisíce drahokamů — *J. F. Cooper:* Průkopníci — *M. Bielicki:* Lacho z rodu Ha — *A. Lindgrenová:* Kalle Blomkvist sazuje — *P. Gamarra:* Dobrodružství Opeřeného hada — *A. Ransome:* Holubí pošta — *H. H. Swiftová:* Dráha na svobodu — *S. Tatay:* Pušky a holubi — *M. Pašek:* Lovci perel — *A. Branald:* Tisíc a jedno dobrodružství — *A. P. Pearceová:* Poklad v jediné růži — *L. Renn:* Trini — *Y. Maufret:* Krásná Amaranta — *S. O'Dell:* Ostrov modrých delfinů — *L. Kiršner:* Šifrovaná zpráva — *F. Pilař:* Dýmka strýce Bonifáce — *K. May:* Vinnetou I. až III. díl — *A. Dumas:* Tři mušketýři I.—II. díl — *H. Melville:* První plavba — *K. May:* Duch Llana Estacada — *J. Fabricius:* Plavčíci kapitána Bontekoea — *L. M. Pařízek:* Řeka kouzelníků — *R. L. Stevenson:* Černý šíp — *M. Pašek:* Nesmrtelný kovboj — *M. V. Kratochvíl:* Napoleon z ostrova — *J. Volček:* Karaj — *M. Soriano:* Nezvěstný plukovník — *J. F. Cooper:* Prérie — *A. Ransome:* Velká šestka — *M. M. Kadlecová:* Muž a pes — *D. Galský:* Král Madagaskaru — *Grey Owl:* Sejdžo a její bobříci — *M. Švácha:* Puma ze Sierry — *E. Salgari:* Černý korzár — *J. D. Wyss:* Švýcarský robnizon — *E. Štorch:* Hrdina Nik — *V. Kocourek:* Vzpouza na lodi Bounty — *A. R. Evans:* Sobi táhnou — *N. — O. Franzén:* Veledetektiv Agaton Sax — *R. L. Stevenson:* Poklad na ostrově — *K. Badigin:* Dobytelé ledových moří — *F. Mowat:* Hadí spirála — *R. Šimáček:* Zločin na Zlenicích hradě L. P. 1318 — *K. May:* Černý mustang — *N. Szczepeńská:* Divoká Anda — *Z. M. Thomas:* Za obzorem čeká svět — *M. Diekmannová:* Čluny v Brakkeputu

PŘIPRAVUJEME

F. Steuben: Tekumseh

E. Dillonová: Ostrov divokých koní



Miep Diekmannová

**ČLUNY
V BRAKKEPUTU**

PRAHA

ALBATROS

© by Miep Diekmann 1957
Translation © Olga Krijtová 1969
Illustrations © Zdeněk Filip 1969

Kapitola první

Kdyby tak jel kolem nějaký muž, pomyslel si Matouš, nějaký muž na koni. Nebo nějaký muž na koni s celou smečkou jezdců v patách jako Ali Baba a čtyřicet loupežníků, vůbec by mě neviděli, kdyby se v plné rychlosti podívali do korun stromů, jestli jim nehrozí nebezpečí.

Poposedl na větvi mišpule, objal jednou paží kmen a při tom se co nejvíce předklonil. Takhle to vypadalo, jako kdyby se za jezdcí díval tak dlouho, dokud mu nezahnuli za roh plantáže. Teď zmizeli! Na cestě zbyl oblak prachu, zviřené kopyty koní.

Matouš se zase opřel o kmen mišpule. Ten prach, ano, ten prach tam skutečně byl. Zřejmě kolem projelo auto nebo Moises s osly. Ale žádní muži na koních.

Kdepak by se tu vzali koně! Na koně tu bylo příliš horko. Osly tu člověk viděl, to ano, na každé plantáži měli osla. U nich v Brakkeputu taky. Dva: Černílka a Bělku. Ta jména si vymyslel Matouš sám.

Černoši na plantáži jim říkali vždycky jen „osle“. Víc nic.

„Člověku přece taky neříkáš jen ‚člověče‘,“ rozzlobil se Matouš, když si toho všiml. I oslíci by měli mít nějaké jméno, i jim se to pak bude líp zamlouvat!

Vymyslel si všelijaká krásná jména, ale žádné z nich se k oslům nehodilo. Když jim člověk řekl: Marjoleino nebo Reinoude, podívali se na něho, jako by jim byl pro smích. Naštěstí to nikdy neříkal nahlas, vždycky jim to jen pošeptal, takže to nikdo nemohl slyšet. Kdyby to slyšeli Alfredo a Josef z plantáže, ti by se nasmáli!

„To je přece osel,“ protáhli by jako vždycky.

Proto se Matouš omezil jenom na jména: Bělka a Černílek, protože černoši říkali také vždycky: „ten černý“ nebo „ten bílý“, když mluvili o oslech.

Ale k tomu docházelo poslední dobou jen zřídka. Od té doby, co Matoušův otec koupil maličký nákladák na dopravu úrody z plantáže do města, používali oslíky už jen černoši, když museli něco obstarávat po okolí. Anebo je používal Matouš, když se nudil a vypravil se z Brakkeputu na výzvědy.

Ale člověk tu viděl pořád totéž; prašnou širokou silnici, po které zřídka někdo prošel, ohromné kaktusy, skoro jako stromy, a v dále vrcholky nízkých hor.

Ne, výpravy na Bělce a Černílkovi ho už dávno omrzely. A třebaže si pořád dokolečka vymýšlel, co by se tak mohlo stát, stejně se nikdy nestalo nic! Nejspíš že bylo moc horko. Tak horko, že se člověk na všechna ta dobrodružství, co vymýšlel, ani nedokázal valně soustředit.

Lepší bylo vypravit se k zálivu, u něhož ležel Brakkeput. Byl to záliv s jasně modrou vodou, ale na školní mapě se jmenoval: Bílý záliv. Zato černoši, kteří bydlili poblíž ve čtverhranných chatrčích se špičatými střechami, mu říkali: Velká ústa.

To jméno zřejmě souviselo s nějakou událostí v okolí Bílého zálivu a Brakkeputu.

Co se tu vlastně stalo, to se Matouš nikdy přesně nedozvěděl. Enriqui, který uměl ze všech černošů nejlépe vypravovat a znal historii každého místečka na ostrově, toho nikdy mnoho nenamluvil, když se ho někdo ptal na podrobnosti o Velkých ústech. Matouš ostatně neslyšel často, že by se Enriquiho právě na tohle někdo ptal. Muselo to být něco strašného, když se o tom lidi ani netroufali zmínit.

Matouš sám taky ne!

Když totiž člověk udělal něco, co se Enriquimu nezamlouvalo, tak se na něho podíval tak ... tak ...

Matouš si vzpomínal v koruně mišpule na pravé slovo.

Tak hrozivě? Ne, to nebylo to pravé! Enriquiho černé oči, s bělmem, které vypadalo mnohem starší než vrásky v jeho hnědém obličejí, nemohly přece nahnat nikomu hrůzu. Protože takový Enriqui nebyl!

Ne, bylo to jinak. Bylo to, jako by se díval skrz člověka na něco hodně vzdáleného, co jsi ale stejně cítil hodně blízko. Na něco

neviditelného, hned za tvými zády. A Enriqui byl jediný, kdo to mohl vidět. V takové chvíli bylo lepší nic neříkat a jen nehlučně polykat sliny, co se ti sbíhaly v ústech. Když jsi zůstal potichoučku, tak se nestalo nic. Enriquiho oči se najednou zase dívaly docela normálně a za zády se ti jenom proháněl vítr z korun brakkeputských stromů a ozýval se skřípavý klapot větrných mlýnů.

„Půjdu se podívat k člunům,“ řekl Matouš. „Možná že tam najdu Enriquiho.“

I když si s Enriquim nemohl promluvit o Velkých ústech, zbývalo ještě mnoho věcí, o kterých se s ním dalo hovořit. Například o posledních dožínkách, o černé kabritce*, dočista jiné než ostatní kozy. O člunech. A co bylo nejdůležitější, Enriqui měl vždycky čas na kousek řeči. Ať se potloukal u výběhu s krocany, nebo se zabýval čluny, na nichž bylo vždycky co opravovat, i když seděl na obrácené plechovce od oleje před svým domkem a spravoval sítě, člověk mu nikdy nebyl na obtíž. A mimoto Enriqui neuměl jen dobře vypravovat, dovedl i pěkně poslouchat. Třebaže tě někdy napadlo, že je myšlenkami jinde, přece vždycky věděl, co jsi právě říkal.

Než se Matouš spustil z koruny mišpule, rozhlédl se ze své vysoké pozorovatelný po plantáži, jestli neuvidí Enriquiho. Ale v tuto horkou hodinu vypadal Brakkeput jako po vymření. Jen v mišpulovém háječku bylo trochu stínu. Žlutě omítnutý plantážní domek s širokým vysokým schodištěm na verandu jako by se celý třásl v tetelivém vzduchu. Všechny okenice byly zavřeny a někdo cizí by si myslel, že tu vůbec nikdo nebydlí. Ale Matouš věděl, že uvnitř v hale je maminka a v kuchyni Paulína. Tatínek byl ve městě, Alfredo a Josef jistě využili příležitosti a vyspávají někde ve stínu, s umolousanými čepicemi staženými do očí.

Zdálo se, že i mlýnům je horko, že vytahují pomaleji než jindy mastné píсты ze zakrytých studní.

Matouš skočil rázně ze stromu a vyplašil při tom juvanu. Stoupl si na špičky a díval se, jestli ji neuvidí někde ve větvích. Ještě dobře, že tu nebyl Alfredo, ten by ještěрку určitě chytil a pak snědl. A kdyby to viděl Josef, tak by byl oheň na střeše, protože Josef vždycky tvrdil,

* kabritka – divoká koza

že juvany jsou jedovaté a že ten, kdo je jí, umře.

Alfredo a Josef se věčně hádali, ale přitom byli pořád spolu.

Matouš odkopl mišpuli, která mu ležela u nohou. Volný čas není na nic, když ho člověk tráví sám! Proč má tatínek plantáž taky až u Bílého zálivu, kde nejsou skoro žádné jiné plantáže a kde ani nikdo nebydlí.

Ve školní učebnici zeměpisu se píše, že Brakkeput je jedno z nejkrásnějších míst ostrova Curaeao. A když na ostrov občas přijeli cizinci, přicházeli se sem podívat, jak tu je pěkně.

„To jsi rád, že tady bydlíš,“ říkali mu, kdykoli ho potkali.

Vždycky přikývl. Přece nemohl odpovědět, že „je to tady nanic“, když všichni říkali, jak je to tu „romantické“. Co je romantického na mišpulích, na papájích*, salátu, mrkvi, kozách a olysalých krocanech?

Že se cizincům líbil, to je pochopitelné. A že se rádi projížděli s Enriquim na plachetnici, to bylo taky docela jasné. To by dělal sám rád, třeba každý den. Ale Enriqui vyjížděl, jenom když s ním mohl jet Alfredo a Josef a když si byli jisti, že narazí na spoustu ryb. Když byl Matouš zrovna doma, mohl vždycky s sebou. A to mu pak nezkazilo radost ani to, že Paulína po návratu vždycky hubovala, jak ti „černoši černí, špinaví“ nechali jejího Matouška ušpinit. Většinou se vysmál Paulíně do tváře, když si v koupelně svlékal šaty, protože podle ní nesměl „takhle smradlavý“ dovnitř.

„Ven!“ Tlustýma černýma rukama ho zahrnala k velkému bazénu na plantáži. A zůstala tam a dohlížela, dokud se několikrát nepotopil. Jinak by ho nepustila ven z vody. Pak mu přistavila na kraj bazénu pantofle. Když je obul, začala ho třít hrubým ručníkem, který si přinesla z domu. Drbala mu záda, jako by mu nejraději jednu vrazila.

„Ti černoši špinaví,“ bručela si pro sebe.

„Vždyť ty jsi právě tak černá,“ měl Matouš několikrát na jazyku, ale nikdy to nevyslovil, protože Paulína to stejně tak nemyslíla. Byla prostě věčně nabručená, ale kdyby člověk sám řekl něco nepěkného o Enriquim, Alfredovi nebo Josefovi, to by pak byla mela.

Vtom vytrhl Matouše z rozjímání Paulínin pronikavý hlas. Volala

* velký plod podobný melounu

ze dvora na Alfreda, ať jí jde napumpovat vodu. Matouš přidal bezděčně do kroku. Kdyby Paulína zpozorovala, že jde za Enriquim k zálivu, určitě by ho zavolala zpátky. A určitě by bručela: „V zálivu to není dobrý,“ ale co není dobré, to by nedodala.

„Hned se na to zeptám Enriquiho,“ rozhodl se najednou odvážně Matouš. „A při tom, jak se ho budu ptát, zamhouřím na chvíli oči nebo budu prostě koukat na druhou stranu.“

Zase zpomalil krok. Nejen proto, že bylo na běhání moc horko, ale také proto, že se přece jen trochu lekl nenadálého rozhodnutí.

„Tak do toho!“ pobídl se tiše a rychle rozhrnul větve mangrovů*. Ale v téže chvíli vyrazil výkřik, tak pronikavý skřek, že to bylo jistě slyšet daleko přes záliv po celé plantáži.

„Co je, Matouši?“

To, to byl hlas Enriquiho!

„Enriquí!“ vykřikl Matouš zděšeně a pak ještě jednou: „Enriquí, maribomby!“ Šermoval divoce rukama a odháněl rozdrážděné vosy, které se na něho slétaly z podlouhlých hnízd na keřích. Málem šlel z toho bzučení a poletování.

„Enriquí! Enriquí!“ vřeštěl hrůzou, protože neviděl na krok. A kdyby při tom ohánění a šermování rukama ztratil naposled rovnováhu a spadl do křoví, byl by dočista ztracen.

Najednou cítil, jak ho někdo zezadu popadl a odtáhl. Bylo to tak nečekané, že kolem sebe bil i po tom, co ho Enriquí posadil vedle bílých člunů na pobřeží.

„Tak ukaž,“ povídal Enriquí. Prohlédl Matoušovi tvář, paže, ruce a nohy a nakonec šíjí. „Dobře to dopadlo.“

„Ale já mám pocit, že jsem celý poďobaný,“ odpověděl Matouš a začal se nepřítetně drbat.

Enriquí ho plácl štětkou, kterou právě natíral jeden z člunů. Kousek barvy se přilepil Matoušovi na ruku. Oba se tomu začali smát. Matouš natáhl ušpiněnou ruku k Enriquimu, jako by tím chtěl říci: „Teď mi to pěkně utří,“ ale Enriquí si právě dřep, aby se dostal až úplně dolů ke kýlu, kde zbylo ještě nenatřené místečko.

„Myslím, že skočím do vody, alespoň to přestane svědit,“ řekl

* tropická dřevina s chůdovitými kořeny

Matouš a přitom se podíval zvědavě na Enriquiho, co on na to. Plavat v Bílém zálivu bylo bezmála tak strašné jako o něm mluvit. Však také Enriqui hned zabručel: „Dej si pozor!“

„Já nepoplavu daleko a dám si pozor na žraloky,“ odpověděl Matouš jakoby nic. Dělal, že neví, před čím ho Enriqui varuje.

„Na žraloky!“ frkl Enriqui pohrdlivě nosem.

„Aha, ty myslíš, abych si dal pozor na piky,“ dobíral si ho Matouš. Tak se tu totiž říkalo vodním vším. Bylo to sice nepřijemné a protivné, když se ti přisály na kůži, ale nebezpečné to nebylo.

Enriqui neodpověděl, dokonce ani nezabručel. Matouš v tom tichu zrozpačitěl a začal roztírat po člunu cákanec barvy, který mu ulpěl na ruce. Když byl hotov, vlezl si opatrně do loďky, postavené na břevnech, a sedl si na jednu z úzkých sedaček. Třebaže byl člun právě vyčištěný a čerstvě natřený, páchl ještě rybinou. Matouš kopl do plechovky od oleje, která mu stála u nohou.

„Nevrt' se tam!“ poručil mu Enriqui, skrytý za trupem lodi.

Konečně promluvil, pomyslel si Matouš. O čem by s ním měl začít, aby ho přívětivě naladil? Ale ještě dřív, než přišel na něco kloudného, uslyšel, jak starý černochoch mumlá: „Zítra dám ty čluny dál!“

Dál, to znamenalo do malé zátočiny u Bílého zálivu. Bylo tam moc málo místa, a protože tu čněl do moře skalní útes, dalo se odtamtud stěží vyplout. A přesto Enriqui nechával čluny raději tam než na otevřeném pobřeží Bílého zálivu. Matouš by rád věděl proč.

„Tady to je přece mnohem lepší!“ nadhodil tázavě a při tom se díval upřeně Enriquimu na záda, věděl, že mu pak určitě odpoví. Když však Enriqui nečekaně vzhlédl, odvrátil Matouš rychle hlavu a podíval se jakoby nic na malý ostrůvek uprostřed zálivu, na malý šedivý útes, na němž nebylo nikdy nic vidět. Když na Bílý záliv vypluly čluny, vyhýbal se Enriqui právě tomuto ostrůvku velikou oklikou.

„Pojed'me se tam jednou podívat,“ navrhl mu několikrát Matouš, ale Enriqui na to nikdy neodpověděl. S tím ostrůvkem nebylo taky všechno, jak má být. Neměl Vlastně ani jméno, ale černoši mu říkali Dutý jazyk. Směšný název pro ostrov!



„Tady leží dobře, ale tam líp,“ řekl Enriqui. Opřel se o okraj člunu, zvedl se a postavil plechovku s barvou na lavičku vedle Matouše. Matouš zamíchal v té bílé kaši dřevíčkem, které trčelo v hrnci.

„Bojíš se, že by se ti s lodí něco stalo?“ zeptal se, ale na starého muže se přitom nepodíval.

„Dneska jsem viděl ve Velkých ústech zlého člověka,“ zamumlal Enriqui spíše jen pro sebe, Matouš nevěděl, měl-li to slyšet, nebo ne. Když Enriqui viděl něco nebo někoho v noci, znamenalo to, že se mu zdálo něco, co se podle něho mělo určitě vyplnit.

„Kde v zálivu?“ zeptal se Matouš. Zvědavost u něho tentokrát zvítězila nad strachem před Enriquiho podivným pohledem.

„Na Dutém jazyku.“ Starý černoš zíral s napřaženou rukou podmrčeně na malý ostrůvek, na který ještě nikdy nevkročil žádný obyvatel z plantáže, protože kdyby na něm někdo stanul, propadl by se zaručeně do země a navěky by zmizel v moři. Alespoň tak si to vyprávěli černoši. Matoušovi se to zdálo tak nepravděpodobné, že si ani nedovedl představit, že by tomu Enriqui mohl vážně věřit.

„Na Dutém jazyku přece není co vzít,“ řekl, aby pohnul Enriquiho k řeči.

„Zlého člověka...“ opakoval Enriqui šeptem. Pak spustil paži, popadl hrnek s barvou a znovu se pustil do práce.

„Jestli dostanu od tatínka tu loď, tak pojedu na Dutý jazyk,“ začal se vyťahovat Matouš, vyklonil se z člunu a koukal vyzývavě na Enriquiho.

„A Enriqui ti zase bude muset přijít na pomoc, až se něco šustne, jako s maribombama, co?“ posmíval se mu černoš.

„Proč bys mi musel jít na pomoc?“ nedal se Matouš. „Maribomby, to je něco docela jiného!“

„No právě!“ Enriqui se zase zvedl. „Když sáhneš do vosího hnízda, víš alespoň, na čem jsi. Ale víš ty, co se stane, když se dostaneš na Dutý jazyk?“

„A ty to taky nevíš, protožeš tam v životě nebyl! A vůbec nikdo z vás!“ Teď se Matouš díval triumfálně. Na to mu Enriqui nebude umět odpovědět!

„Ne, já ne. To je pravda. Ale dřív ...“

No tak povídej přece! myslil si Matouš. Pokračuj... Když si to bude hodně usilovně přát, snad to Enriqui udělá.

Ale tentokrát nepomohlo ani usilovné přání. Enriqui se zase sklonil a nebylo z něho vidět víc než nahrbená záda.

Matouš by byl nejraději vylezl z člunu a pustil se domů. Ale to by Enriqui poznal, že má na něho vztek. Ne, nejdřív musí ještě něco říci.

„Víš, jestli dostanu od tatínka loďku? A jakou?“ zeptal se po chvíli. Enriqui sice už na plantáži nepracoval, jenom někdy, když se mu samotnému zachtělo, ale přesto věděl o všem. Tatínek se ho ptal často na radu, a když onemocněl některý z černochů, zavolali vždycky spíše Enriquiho než městského doktora.

„Jen počkej,“ napomenul ho Enriqui.

Ty bys byl přirozeně radši, kdybych žádnou loď nedostal, pomyslí si Matouš. To bych pak taky nemohl na Dutý jazyk.

Když se přesvědčil, že Enriqui má příliš napilno, než aby na něj mohl dávat pozor, podíval se pozorně k tajuplnému ostrůvku.

Nějaký člověk na Dutém jazyku!

Mráz mu přeběhl po zádech, třebaže tomu nevěřil a třebaže nad zálivem pářilo slunce. Jen si to představte, no jen si představte, že by tam člověk přirazil s lodí, vystoupil na břeh, a najednou by se před ním někdo objevil!

A kde by se tam vzal? namítl sám sobě Matouš, aby přemohl strach, který se ho zmocnil.

„A přece to udělám,“ řekl najednou nahlas. Co by mu tak řekli ve škole a ve třídě, kdyby se vytasil s tím, že byl na Dutém jazyku! Jeden z jeho spolužáků, Japa, který u něho bydlil o prázdninách, taky slyšával, co si černoši vyprávěli o Dutém jazyku. A Japa tomu dokonce věřil!

„Matouši! Matouši!“ To se po plantáži rozléhal Paulínin hlas.

„Asi se vrátil tatínek,“ řekl Matouš a vyskočil z člunu. Vrazil při tom do Enriquiho, takže ho málem převalil.

„Uličníku!“ zabručel Enriqui.

„Enriqui, jestli dostanu ten člun, tak tě s sebou vezmu na Dutý jazyk!“ Matouš udělal samou rozpustilostí stojku, pak sebou plácl jak dlouhý tak široký do horkého písku a nakonec se dal do běhu k domovu.

„Jen si vzpomeň na maribomby!“ uslyšel za sebou Enriquiho hlas.

„Matouši!“ to byla zase Paulína.

Matouš pelášil, co mu nohy stačily.

Na Brakkeputu naštěstí právě končil malátný polední klid.

Kapitola druhá

„Je velký, tatínku?“ Matouš vycpěl na chvíli hlavu zpod pramene studené sprchy, aby mu neušlo ani slovo.

„Čemu říkáš velký?“ Tatínek se otočil od zrcadla, před kterým se holil, a podíval se na svého mokrého syna.

Matouš rychle zavřel kohoutek. Na žulovou podlahu plesklo ještě pár kapek. Pak bylo v koupelně ticho.

„No ... hm ...“ Matouš zaváhal. Začal si utírat hlavu. Teď si tatínek pomyslí, že neodpovídá proto, že má tak napilno. Zanic by se nepřiznali, že si už netroufá ptát se dále.

Když ho rodiče přišli ráno společně vzbudit a pográtulovat mu k dvanáctým narozeninám, řekl tatínek: „Dárek jsme ti s sebou nepřinesli, ten by neprošel dveřmi. Jdi se rychle osprchovat a ustrojít, pak se na něj půjdeme společně podívat...“

A na všechny další otázky: „Kam se půjdeme podívat?“

„A na co?“

„Je to v zálivu, nebo na plantáži?“ dostal Matouš vždycky vyhybavou odpověď a maminka se jen smála. Kdyby mu tatínek alespoň řekl, jak veliký to je dárek, mohl by odhadnout, jestli je to člun. Jen si představte, počítat skoro najisto s loďkou a pak dostat něco jiného.

Lepší na to ani nemyslet. To je nejrozumnější! A pospíšet si.

Matouš se vrátil bosky do ložnice, kde mu. Paulína připravila šaty. Když šel kolem tatínka, nejraději by ho byl dloubl pod žebra z rozpustilosti a za to, že ho teď tak trápí, ale rozmyslil si to a raději se mu vyhnul, protože se taťka někdy dovedl moc rozzlobit, když ho člověk vylekal při holení.

„Tak, modré kalhoty a bílou košili,“ řekla Paulína, když Matouš vešel. Košili už držela v ruce, že ji hned přetáhne Matoušovi přes hlavu.

„Nech toho,“ osopil se na ni Matouš. Kdyby bylo po jejím, oblékala by ho až do dvaceti let!

„A proč si musím brát tu bílou? Ta bude hned špinavá!“ Matouš

se ušklíbl nad čistou rozhalenkou, ale pak si ji přece jen oblékl.

Když byl hotov, Paulína neodolala a upravila mu alespoň límeček a narovнала překroucený sportovní pásek. Matouš si hlasitě povzdechl, aby dal Paulíně najevo, co si o ní myslí. Ale Paulína jen zasykla mezi zčernalými zuby, ať sebou nevrčí.

„Tak, teď už to stačí!“ prohlásil Matouš, rychle se otočil a šel si do koupelny učesat vlasy.

„Budeš už brzy?“ zeptal se netrpělivě tatínka a vtlačil se k němu do růžku zrcadla.

„A proč bych spěchal? Narozeniny máš přece celý den a dort přivezou až za několik hodin.“

Teď už Matouš tatínka přece jen dloubl, protože byl stejně oholený.

„Tati, snad to není...“ začal, ale zmlkl. Radši o tom nebude mluvit, nakonec bude ještě zklamáný.

„Ne, stavebnice to není,“ smál se tatínek.

„Kdyby ses dneska pro jednou nespřchoval, tati, tak bych věděl dřív, co dostanu.“

„Dneska se budu právě hodně dlouho sprchovat, protože je svátek,“ odpověděl tatínek a pak se dal do smíchu, když si všiml, jak se na to Matouš tváří.

„Jen počkej, však já tě dostanu!“

Ale když Matouš utíkal se schodů, pomyslil si, že tohle přece jen neměl říkat. Když si totiž taťka zamanul někoho škádlit, tak byl na něho krátký. Maminka se vždycky jen smála. Jako by jí to ke všemu dělalo radost. Čím větší hlouposti tatínek vyváděl, tím větší to pro ni byla legrace. To jí člověk viděl na očích. Protože maminka se nesmála nahlas, ale očima. A když bylo někde klidno a tíše, tak klidno, že se člověku chtělo zavřít oči a nic nedělat a na nic nemyslet... vůbec na nic..., tak byla maminka určitě někde nablízku.

Stála u velkého stolu v hale a rozdělovala do malých váziček větvičky červené bougainvillie. Celý dům voněl květinami.

„Za chvíli na to přilezou mravenci,“ řekl Matouš. Sám se ulekl, jak mu při tak obyčejné větvičce přeskočil hlas. Jestlipak si maminka všimla, že to řekl jen proto, že ho přivedly do rozpaků všechny ty květiny.

Květiny k narozeninám.

A pěkně prostřený stůl taky k narozeninám a vedle jeho talíře hromádka dopisů, které si přečte až potom. Příští týden bude muset na všechny odpovědět!

A maminka ve svých nejnovějších šatech!

„Tak ty mravence zase vyženeme,“ řekla zvesela.

Podívala se na Matouše, jako by ho nejraději pohladila po mokrých vlasech, ale neudělala to. A právě to Matouše tak rozveselilo, že vykřikl: „Je to přirozeně jola! Vidím ti to na očích!“

„Tak ty si myslíš, že máme na Brakkeputu strom, na kterém nám rostou peníze,“ odpověděla maminka.

„Ty už taky začínáš!“

„Sláva mu, sláva mu, sláva mu!“ To zpíval tatínek, když scházel se schodů.

„Zpíváš falešně!“ zavolal na něho Matouš. Doufal, že tatínek hned přestane, protože to je nejhorší při narozeninách, že lidi pořád zpívají: „Sláva mu, sláva mu a živijó“ a při konečném „hip hip hurá!“ má člověk vždycky pocit, že se jeden před druhým stydí. Alespoň se tak tváří. Jako by se za to zpívání styděli.

Tatínek naštěstí hned přestal zpívat, ne snad proto, co řekl Matouš, ale protože ze dveří vystrčil hlavu Enriqui a naléhavě na něho zakýval. Matouš nerozuměl, co tatínkovi chtěl. Ale určitě to bylo něco o něm nebo o jeho narozeninách, protože Enriqui po něm při řeči pořád tajuplně pokukoval.

„Tak abych snad už...“ začal tatínek, ale ani nestačil domluvit, protože ho už Matouš táhl za ruku do patia.

„Mnoho štěstí, Matouši,“ pogrataloval mu Enriqui.

„A ... jo ... ano ... děkuju,“ odpověděl Matouš. Ta blahopřání při narozeninách jsou taky nanic. Člověk nikdy neví, jak se má při tom tvářit. Jen aby Enriqui nespustil jako každoročně celý proslov, co dobrého mu přeje a co má v příštích letech dělat a čeho se vyvarovat, aby vyrostl „v takového chlapíka, jako je jeho otec“. Byl už jako na trní, chtěl se s tatínkem podívat na svůj dárek.

„Bude to jola, nebude to jola,“ opakoval si umíněně, když šel vedle tatínka a Enriquiho na plantáž. Šli směrem k zálivu. Bude to snad přece jen ...

„Kdepak jola,“ řekl si nakonec docela potichoučku. Maminka měla pravdu. Taková plachetnička stojí hromadu peněz.

Teď došli k lesíku, kde ho onehdy napadly vosy.

„Dej si pozor!“ řekl Enriqui.

Ten taky nic nezapomene. Tatínek to naštěstí neslyšel. Ten by se nasmál, kdyby mu Enriqui pověděl o těch vosách. Tatínek se totiž nebojí ničeho. Ten se směje i tajuplným příběhům o Velkých ústech a Dutém jazyku.

Matouš by se nejraději rozběhl k pobřeží, ale na úzké pěšince mezi mangrovy musel dát přednost nejdřív tatínkovi a pak Enriquimu.

Z dálky zaslechl smích. Zdálo se mu, že poznává Alfreda a Josefa.

Matouš si stoupl na špičky, ale stejně nebylo nic vidět. Jindy nad nízkým lesíkem vyčuhovaly stožáry dvou člunů, jeden patřil Enriquimu a druhý Alfredovi s Josefem. Jenže před týdnem vytáhl Enriqui oba čluny v nedaleké zátoce na pobřeží. Avšak „zlý muž“, jak ho nazval Enriqui, se zatím na plantáži nebo na zálivu neukázal.

Matouš cítil, jak mu prudce buší srdce.

„To proto, že jsem napjatý kvůli tomu dárku,“ namlouval si. Ale byl to stejný pocit, jaký míval i jindy, když se blížil k Velkým ústům, a zadíval se na Dutý jazyk.

Tatínek, který šel před ním, se najednou znenadání otočil, přikryl Matoušovi jednou rukou oči a druhou ho postrčil napravo k pobřeží. Matouš se ani nepokoušel prokouknout tatínkovi mezi prsty. Zamhouřil naopak pevně oči, jako by to patřilo k velkému překvapení dnešního dne. Muselo to být ohromné překvapení, jinak by tatínek přece nedělal takové tajnosti. A možná že to bude přece jen to, v co v skrytu duše doufal, plache ...

Ne, radši nemyslet, třebaže jsou už dost možná blízko. Vždyť už jistě stojí takřka ve vodě. Pláž se snižovala, tohle bylo místo, kde jindy kotvily Enriquiho čluny.

„A co myslíš, že to bude?“ Tatínek držel Matoušovi stále ruku na očích.

„Jola!“ málem vyhrkl Matouš, ale pak to zase spolkl. Kdyby to přece jen bylo něco jiného, tak by si tatínek myslel, že je zklamaný dárkem, který dostane. Ale co by to mohlo být jiného než jola? Co

ještě patří na vodu? Třeba kánoe ... To je sice také člun, ale ne plachetní.

„No... jo ... eh,“ začal váhavě, protože tatínek mu stále držel ruku na očích.

„Prosím tě, Heine, už ho dál netrap!“ To byl hlas maminky, šla jistě za nimi. Po sluchu poznal, že je s ní ještě někdo. Jistě Paulína. Ta je vždycky tak zvědavá.

„No tak tedy. Ráz, dva, tři!“

Tatínek mu sundal ruku s očí.

„Jola! Tak přece jola!“ Plachetnička! Opravdová plachetnice. Matouš se už řítil jako blázen do vody, v botách a v šatech, aby se podíval na svou vlastní loď, zakotvenou pár metrů od břehu, ale Enriqui ho popadl a vysadil si ho na ramena.

„Chceš se umáčet?“ zavrčel.

„Pospěš si, Enriqui! Člun! Opravdová jola! Tys to věděl?“ Matouš mrskal tak bujně nohama, že ho přes ně Enriqui plácl.

„Jen klid! Však ti neuteče!“

Když dorazili k plachetničce, stál Enriqui po kolena ve vodě. Žlutohnědá žebra se leskla na slunci a malá plachta vypadala jako záchranná síť utkaná z bílého světla. Na stožáru se třepetala směšná vlaječka a na kormidle byla girlanda z mišpulového listí. Enriqui posadil Matouše opatrně na úzkou sedačku. A pak se zase přebrodil na pobřeží, aby se z dálky podíval, jak to Matoušovi sluší.

„Smím si jednu objet záliv?“ halekal Matouš.

„To si chceš hned umazat sváteční šaty?“ zahrozila mu Paulína.

„Nejdřív se nasnídáš,“ rozhodl tatínek.

Maminka mu zamávala a zasmála se na něho. Právě tak jako Alfredo a Josef, kterých si povšiml až teď. To oni zřejmě ozdobili člun a zakotvili ho tady u břehu.

Chtělo se mu... ano, chtělo se mu křičet a hulákat a vyvádět hlouposti a zpívat, aby ukázal, jakou má radost. Ale nemohl než tiše sedět na sedačce, ruku na kormidelní páce, oči upřené na plachtu a na vlaječku. Vlaječka byla červenomodrobílá a na plachtě se skvělo „H 55“.

Teď ale už musel něco udělat. To přece nejde, takhle sedět, když se na něho všichni koukají!



Matouš opatrně vstal a šel pomalu kupředu, ruku napřáženou k ráhnu. Nejraději by si byl sedl na příd' a prohlédl si svou loďku z druhého konce. Ale protože nevěděl, jestli to plachetnice snese, a protože se po něm všichni dívali, tak toho raději nechal.

Nakonec byl rád, když viděl, jak se k němu brodí Enriqui. Kdyby si pospíšil se snídaní, tak by se možná před odchodem do školy stačil

projet po zálivu.

„Ještě nikdy jsem neměl tak primovní narozeniny,“ volal z Enriquiho ramen na rodiče. A když ho Enriqui vysadil na pobřeží, vrhl se jim kolem krku. „Je to... je to ohromný!“ Byl by rád našel jiné, lepší slovo, aby vyjádřil, jak strašně moc je rád, ale protože mu žádné nenapadlo, opakoval jen: „Ohromný!“

„Myslíš, že si troufneš sám na Velká ústa?“ škádlil ho tatínek cestou domů.

„Jasně!“ odpověděl Matouš.

„Ale pamatuj si, ne abys jel na Dutý jazyk! To by se Enriqui strachem zbláznil!“ Tatínek poplácal Enriquimu tak silně po rameni, že se mu málem podlomila kolena.

„Můžeš si dělat co chceš, ale ze zálivu mi ven nejezdi,“ řekla maminka.

„No jasně, že ne!“ slíbil okamžitě Matouš. Najednou ho něco napadlo a upaloval před rodiči k domovu. Už ani neslyšel, jak maminka řekla otcí: „Doufejme, že se už nebude cítit tak osamělý, když má teď svůj člun. Moc toho tady na plantáži jinak nemá. Jsme tu tak daleko od obydlí světa.“

„Nikdy si přece nestěžoval. A Brakkeput má rád stejně jako my.“

„Pane?“ zadržel Enriqui na chvíli pana van Rooye. „Nemoh byste Matoušovi poručit, aby nejezdil na Dutý jazyk?“ Tvářil se při tom tak vážně, že se Matoušův otec ani neodvážil zasmát.

„Už jsi zase něco viděl, Enriqui?“ zeptal se.

Enriqui kývl, že ano, ale neřekl co. Věděl, že Matoušův otec nic nedá na to, co se povídá po plantáži.

„Myslím, že jste ho svými zkazkami tak postrašili, že si dá pozor.“

Z plantáže se najednou ozval gong.

„Matouši!“ zavolala maminka.

„Ten dneska roupama neví, co dělá,“ řekl tatínek, ale přesto přidali do kroku.

Nahoře, na prahu verandy, na ně už čekal Matouš. V každé ruce měl balíček.

„To je pro vás,“ řekl, „protože vy máte dneska taky trošku svátek,“ a dal rodičům po balíčku.

To byl takový starý rodinný zvyk: když měl někdo narozeniny, dostali ostatní také nějaký dárek a o ten se postaral sám oslavenec.

„Ale ne!“ podivila se maminka, když rozbalila balíček. „Jak sis to mohl tak dobře zapamatovat?“ Ukázala otci pouzdro na brýle.

„Vždyť jsi to staré přece ztratila,“ řekl Matouš pyšně.

„A já dostal knihu, aby mi zas běhal mráz po zádech!“ pochlubil se tatínek, otevřel detektivku a hned začal číst.

„Můžeš ji vyměnit, jestli ji už znáš,“ řekl rychle Matouš, „ale v obchodě řekli, že zrovna vyšla a že je hrozitánsky napínavá.“

„Děkuju ti, synku. Co se mne týče, mohl bys mít narozeniny třeba každý den.“ Při těch slovech pleskl tatínek zavřenou knihou po Matoušovi, ale ten se šikovně uhnul.

„A když si teď pospíšíme, směl bych se pak ještě jednou projet ve své jole?“ Jak to znělo krásně, ta poslední tři slova.

Matouš viděl, že maminka zaváhala, a proto se rychle podíval na tatínka.

„A nechtěl bys raději počkat do odpoledne? Takhle se musíš ještě jednou převlékat a na to už není čas.“ Znělo to tak rozhodně, že se Matouš ani nepokoušel naléhat.

„Podívej, kolik ti přišlo pošty,“ přiváděla ho na jiné myšlenky maminka.

„Na to všechno musím odpovídat,“ ušklíbl se Matouš, ale při tom byl tak nervózní, že klidně neotevřel ani jeden dopis.

„Kdo mě doveze do školy?“ zeptal se, když dosnídali a dočetli všechna blahopřání. „Alfredo, nebo Josef?“

„Ani jeden, ani druhý. Dovezeme tě spolu. A hned taky při jednom ve městě nakoupíme.“

„Jejda!“ Matouš vyskočil ze židle. „A stavíte se zas pro mě?“

„Ne, přiveze tě Japova maminka společně s Dickem a Tipem. Oskar, Jan a Viktor přijedou s tetou Elsou a s Niki.“

„A proč i s Niki? Mezi tolika kluky?“

„Niki je tvoje sestřenka,“ řekla maminka, „a mimoto je určitě stejně divoká jako Japa s Tipem dohromady. A to jsou pěkná kvítka!“

„Ta bude chtít hned do lodi. A bude mi v ní poroučet!“

„To budou ti ostatní chtít taky,“ řekl tatínek, „ale rozhodně vás do ní nesmí víc než tři najednou, slyšíš!“

Matouš pokorně přikývl. Kdyby bylo po jeho, tak by mu na plachetnici zatím nesměl nikdo. Takovou loď musí člověk nejdřív poznat, aby věděl, co a jak. Sám ještě v životě neplachtil a teď možná udělá před ostatními nějakou botu. Ale na druhé straně je zase prima pochlubit se se svým vlastním člunem! A nakonec to není ani žádné umění řídit takovou jolu. Má jen jednu plachtu bez kosatky a jenom kýlovou lopatici. Určitě to půjde! A Enriqui mu koneckonců už nejednou dovolil obsluhovat velkou plachetnici, když měl sám plné ruce práce s rybářskou sítí.

„Tak a teď do školy,“ řekl tatínek a vstal od stolu.

„Ta hloupá škola,“ povzdychl si Matouš. Ale v autě, cestou do Willemstadu, hlavního města ostrova, se zase rozveselil. Nejméně desetkrát si v duchu přeříkal, co bude klukům vyprávět o svém novém člunu. Jen aby si nemyslili, že se vytahuje. Byl zvědav, jestli na něho bude Gerard de Wit, ten trapič, i dneska volat: „Heinovo zelí!“ Ták mu říkali ve třídě, protože tatínek se jmenoval Hein a protože měli plantáž.

Gerarda do člunu nikdy nevezmu, pomyslně si Matouš.

„Víš už, jaké dáš své jole jméno?“ zeptal se za volantem tatínek a podíval se v zrcátku přímo na Matouše.

„Ne, na to jsem ještě vůbec nemyslel. Co bys řekl...“ Matouš nakrabil čelo, jako by hluboce přemýšlel, ale při tom jenom tiše přemítal... Jméno ... fakt... jola přece musí mít jméno právě tak jako oslíci, ale na to se nesmí pospíchat, nevadí, že to nebude tak hned... už samo vymyšlení jmen má svoje kouzlo.

Tatínek ho vysadil hned u školy. Matouš řekl rychle na shledanou, ale už nezamával. Japa s Tipem mu šli totiž naproti a mávat tatínkovi s maminkou, to dělají jen prvňáčci.

Slyšel, jak si před školou zpívají děvčata. Japa a Tip ho plácli z každé strany do ramene a řekli: „Ahoj, Matouši!“ to byla celá jejich gratulace.

„Ahoj!“ řekl Matouš.

„No a co?“ dívali se na něho zvědavě oba kluci. Teď přecházeli těsně kolem děvčat.

„Dostal jsem plachetnici!“

Všechno to povídání, co si Matouš vymyšlel v autu, aby co nejvíc

ohromil kluky, by neudělalo takový dojem jako těchhle pár slov. Japa hvízdal významně mezi předními zuby a Tip zavolal: „Kluci! Matouš dostal plachetnici!“

Děvčata se shlukla kolem Matouše a přes školní dvůr se sem sbíhali ostatní spolužáci.

Než zazvonilo, musil Matouš zodpovědět tolik otázek a tolikrát slíbit, že je všechny svezí, až se mu z toho točila hlava.

„To ti táta určitě koupil tu kocábku, co si ji šéf od Modrý vody už netroufal půjčovat hostům,“ předhodil mu honem Gerard de Wit, než vešli do třídy. Matouš se vztekle otočil.

Ale Japa dal Gerardovi hned takovou pod zuby, že narazil hlavou na zárubeň dveří.

Pan učitel poslal okamžitě Japu za panem ředitelem a celou hodinu ho nechal za dveřmi a Gerard se směl jít napít, aby se trochu vzpamatoval z leknutí.

Když se zase vrátil do třídy a sedl si na své místo šikmo za Matoušem, honem ještě zašeptal: „Heinovo zelí v dřevěném košíku! Jako Mojžíš! Dej bacha, aby ses nepo...“ Dál se nedostal, protože Anja Vermeerová, která seděla za Gerardem, zaslechla, co povídal, a kopl ho pod lavicí do nohy.

„Tak dáte už pokoj!“ rozzlobil se pan učitel. Pokoj sice dali, to ano, ale na probíranou látku nikdo z nich nemyslel. Připadalo jim, jako by ta jola, co dostal Matouš, patřila tak trochu jim všem. To proto, že Matouš byl jejich spolužák.

Kapitola třetí

Matouš polekaně vzhlédl, když za sebou uslyšel kroky a hlasy. Už chtěl postavit na zem plechovku s bílou barvou a položit štětku, kterou držel v ruce, ale rozmyslel se. Hlasy byly již příliš blízko. Zůstal tedy sedět na bobku, ale posunul se trochu doleva. Ohlédl se, může-li maličko couvnout, blíže ke člunu, ale cítil, že se takřka dotýká kraje. Ještě kousek, a přilepí se na mokrá písmena, která právě namaloval na jolu.

„Hele, Matouš!“ Alfredo nadzvedl jedním prstem okraj ušmudlané čepice. To byl totiž jeho způsob pozdravu. Josef se jenom zazubil. Matouš nedovedl pochopit, že mu při tom nikdy nevypadla z pusy větvička, kterou věčně žmoulal mezi zuby. Matouš se na ni musel pořád dívat, protože pokaždé čekal, že mu přece jen vypadne.

„No a?“

„Jaképak no a?“ chtěl odpovědět Matouš třebaže dobře věděl, co tím Alfredo míní. Chtěl se zeptat, jestli už vymyslel jméno pro svou jolu a jestli jim ho může prozradit.

Mlčel a upřeně se díval na oba černochy. Možná že se dovtipí a odejdou sami.

Ale Alfredo a Josef nikdy nevyčítali, co na nich člověk chce. A dělali si vždycky, co sami chtěli.

Zůstali stát. Matouš se podíval přimhouřenýma očima přes jejich ramena na plantáž. Chtěl jim tím naznačit: „Máte být tam, a ne tady. Kdyby to tak věděl tatínek!“ Ale nahlas to přirozeně říci nemohl. To by se mu vysmáli do očí. „Tvůj táta a ty a vůbec nikdo nám nemá co povídat. Když se nám chce k zálivu, tak taky jdeme k zálivu. Kukuřice a cukrová třtina vyrostou i bez nás.“

Ale jo, jen si udělejte pohodlí, pomyslel si Matouš, když se Alfredo usadil do stínu plachetnice a hlavu si opřel o kvádr, na kterém byl uvázaný člun. Když se uvelebil, dřepel si vedle něho i

Josef. Ten byl dokonce tak pohodlný, že si sám nehledal ani vhodné místočko, to za něho obstarával Alfredo.

Matouš zůstal sedět na bobku před člunem a k černochoům otočil jen tvář. Chytala ho křeč do lýtek, takže málem ztratil rovnováhu, ale vstát si netroufal. Nejdřív vyčká, co mají ti dva za lubem.

Alfredo si stáhl čepici přes oči. Josef si položil na obličej kapesník. Jen taktak že mu pod ním vyčuhovalo stébélko, co věčně dumlal mezi zuby.

Aspoň kdyby tak zůstali ležet, pomyslí si Matouš, ale sám věděl, že to do setmění nevydrží. Před večerem se vrátí na Brakkeput tatínek a Alfredo s Josefem budou dělat, jako že celé odpoledne pilně pracovali.

Matouš postavil nehlučně hrneček s barvou do písku, položil přes něj napříč štětku a pak opatrně vstal. Zůstal však blízko člunu. Kdyby teď nečekaně vzhlédli, ti dva, tak by ještě nic nezahlédli.

Ale Alfredo s Josefem se vůbec nedívali.

Matouš dělal, jako by se jen tak rozhlížel po zálivu a po horách v dálce na druhém břehu, ale při tom dobře viděl to, co si chtěl prohlédnout: jméno lodi, které namaloval bílým písmem na příď. Trochu poklesl v kolenu, aby lépe viděl. Písmena byla pěkně rovná a stejně velká a i mezery mezi nimi byly, jak má být.

Trvalo dva týdny, než se pevně rozhodl, jak se bude jeho plachetnice jmenovat. Každý na plantáži se o nové jméno zajímal. Zřejmě si mysleli, že na ně sám nepřijde! Jenže on je věděl vlastně od prvního dne, jen si nebyl jist, co tomu řeknou ostatní. Alfredo a Josef se přece tak nasmáli, když pokřtil oslíky. Jejich vlastní čluny měly jen číslo. Zase se mu vysmějí! A zájem o jméno plachetnice měli určitě jen proto, aby si mohli z něčeho dělat legraci. Hromadu dní je na sebe budou na potkání pokřikovat tónem plným neskrývaného posměchu.

Proto Matouš vyčkával s napsáním jména na člun, dokud si na ně nezvykne, aby mohl lépe čelit výsměchu těch dvou.

Každé odpoledne, když plachtíl po Bílém zálivu dostatečně daleko od plantáže, zkoušel jméno tiše vyslovit.

A dneska se mu najednou zachtělo je namalovat. Myslí si možná, že nablízku není nikdo, kdo by mu koukal na prsty.

Matouš se znovu podíval na Alfreda s Josefem. Když si všiml, že ho Alfredo zpod čepice pozorně sleduje, postavil se pěkně zpříma. Tak! Poodstoupil o krok, s rukama vraženýma hluboko do kapes kalhot. A když viděl, jak slavnostně se mokrá písmena vyjímají na světle hnědém dřevu, jak rovně tam stojí, jako by chtěla říci: tak tady nás máte, bylo mu najednou úplně jedno, co tomu řeknou Josef s Alfredem. Jen ať si zkusí dělat blázny z jeho jména.

Alfredo se pomalu zvedl a Josef následoval jeho příkladu. Loudali se k Matoušovi, palce zastrčené za opasek: kalhot. Matouš spustil dřív, než stačili promluvit: „Dejte pozor, musí teprv zaschnout!“ Ale stejně to nepomohlo, protože Alfredo už četl unylym hlasem nové jméno:

„Elina!“ přečetl ještě jednou a dloubl do Josefa. Matouš se neodvážil vzhlednout, protože čekal, že se Josef začne pochechtávat. Když zůstalo ticho, podíval se na černochoy. Josef jen pokyvoval hlavou, několikrát za sebou.

Alfredo si sundal čepici a poškrábal se přemýšlivě v hustých kudrnatých vlasech. „Dobrý jméno,“ řekl konečně. Neřekl, je to pěkné jméno, nýbrž dobré jméno. Jestlipak ví, po kom jsem svou jolu pojmenoval, dohadoval se Matouš.

„Elina! Tvoje mamka!“ pokyvoval Josef stále hlavou. „Ano,“ vydechl Matouš neslyšně. Jestlipak někdo z nich ještě vysloví to jméno... a jak vědí, že se tak jmenuje maminka? Jistě to slyšeli od tatínka. Nebo o nich mluví, když se sejdou večer ve svých domovech u zálivu? Co asi dělají Alfredo s Josefem, když jsou večer doma?

„Pojď!“ Alfredo pohodil hlavou směrem k plantážnímu domku. Josef ho poslušně sledoval mezi mangrovy k plantáži. Ještě dřív, než mu úplně zmizeli z očí, uviděl Matouš, jak se Alfredo otočil a přiložil si ruku k ústům.

„Dej pozor s Elinou... na Velkých ústech...“ To bylo všechno, čemu porozuměl. Bylo mu, jako by ta slova zůstala viset ve vzduchu, v teplých, tetelivých písmenech.

Tak přece došlo k tomu, čeho se bál: zahalekali jméno jeho maminky po Brakkeputu. Matouš se rychle otočil a podíval se na záliv a pak na ostrůvek.

Má si dát pozor? A na co?



Co by se mu mohlo stát na člunu, který se jmenuje Elina?

Matouš dorazil celý zadýchaný na pobřeží. To bylo o vlásek! Maminka mu přece mohla říci předem, že dneska přijedou teta Elsa a Niki! Když zaslechl, jak před domem zastavuje jejich auto, vyskočil horempádem z okna pokojíku. Na patiu se dal do běhu, přes dvůr na

plantáž kolem krocaního výběhu. Tam ho Niki hledat nebude, protože se štítí krocanů s olysalými krky a hmyzem. Niki několikrát zavolala jeho jméno.

Jen ať si křičí, pomyslně si. Ale co si počne, jestli se pustí k zálivu a bude ho hledat u člunů? Musí tam být dřív než ona. Až bude na vodě, může dělat, jako že ji nevidí. Že se taky ta Niki přiznala zrovna teď, když dal své plachetnici konečně jméno. Na první plavbu v nově pojmenovaném člunu chtěl vyjet sám! Později by byl vzal Niki s sebou, kolikrát by chtěla. Protože v člunu nebyla alespoň tak prostořeká jako jindy. Dobře věděla, že by ji už s sebou víckrát nevzal.

Matouš neztrácel čas rozhlížením, není-li snad poblíž Enriqui, aby mu pomohl odrazit s člunem. Byla to fuška dostat Elinu sám na vodu, Matouš až hekal námahou.

„Hej rup!“ říkal si v duchu. A pak ještě jednou: „Hej... rup!“, když s člunem uvízl. Jen aby Niki...

Naštěstí loď sklouzla konečně do vody. Matouš byl jedním skokem na ní. Uhodil se o ráhno, ale nevěnoval tomu pozornost. Ještě nikdy nevytáhl tak rychle plachtu. Ze zvyku se podíval nahoru na vlaječku, kam vane vítr, ale ten byl stále stejný – severovýchodní.

Po hmatu hledal za sebou kormidelní páku, v druhé ruce držel hlavní otež. Jak usedal, rozhlédl se po pobřeží. Po Niki nebylo nikde ani památky. Ale i tak bude lépe, když se pokusí proplout co nejrychleji na druhou stranu. Čím dále od pobřeží, tím lépe.

Má plachtit před Dutým jazykem, nebo za ním? Až se dostane za ostrůvek, tak ho Niki hned tak neobjeví.

Protože ještě nikdy nezamířil přímo k tajuplnému skalnímu útesu uprostřed zálivu, dalo mu zprvu dost práce zvládnout silný pasát, který se mu napřel do plachty. A když chtěl zatočit kolem ostrůvku, hodilo ho to málem na útesy. Vypočítal si příliš krátkou otočku.

Plachta zlověstně zapleskala a Matouš najednou nevěděl, co si počít s kormidlem a jak přitáhnout otež, aby dostal člun zase do bezpečí.

Na Niki si v té chvíli vůbec nevzpomněl, zato tím spíše na Enriquiho a Alfredovo varování. Docela zapomněl, že tatínek pokládal všechny ty pověry o Velkých ústech a Dutém jazyku za

nesmysl.

Ze strachu, že by se mu něco mohlo stát s plachetnicí, kterou si užil teprve tak krátce, zamhouřil pevně oči a škubal bezradně za kormidelní páku a lano, až cítil, že se mu napnula plachta. Otevřel oči a bleskurychle se napřel vší silou doprava, protože Elina byla nebezpečně vykloněná.

Všechno se semlelo tak rychle, že si ani neuvědomil, že zatím bezpečně proplul kolem Dutého jazyka. Zrovna když se chtěl pohodlně usadit a vzpamatovat se z leknutí, vzpomněl si, proč se chtěl mermomocí dostat za ostrůvek. Aby se schoval před Niki!

Měl by se tedy snažit zůstat schovaný!

Podíval se vyjeveně kolem sebe. Dutý jazyk měl už zase za zády.

Má se vrátit a riskovat, že ho to hodí na skálu?

Kdyby si byl raději všiml, jak se sem vlastně dostal!

„Matouši! Matouši!“ zaslechl z dálky.

Teď se hlavně nesmí ohlédnout. Jestliže totiž Niki stojí na pobřeží, jistě by podle toho poznala, že ji uviděl.

To raději zpátky! Ne kolem Dutého jazyka, ale za ním. Ještě štěstí, že je jola tak malá a záliv i při krajích dost hluboký.

„Jde to! Jde to!“ jásal Matouš.

Teď Niki křičela ze všech sil.

Docela příjemně po těle mu při tom sestřenčině volání nebylo, ale jestli mu rodiče budou vyčítat, že ji nechal stát na břehu, může přece vždycky říci, že měl co dělat, aby bezpečně obeplul ostrov. A bude to ke všemu svatá pravda. A tatínek alespoň pozná, že nic nedal na ty povídačky o Dutém jazyku.

Matouš zatočil opatrně až ke skalnímu útesu. Tohle byl výběžek, u kterého se dalo zakotvit. Teď jen skasat plachtu, protože tak silnému větru není co věřit.

Tak, hotovo! Teď ho Niki už neuvidí, nanejvýš kousíček stožáru a vlaječku! A on může dělat, jako že o ní nemá tušení.

Seděl tak sotva několik minut na dně své joly a už mu zase začal vadit sestřenčin křik.

„Já tě vidím!“ volala přes záliv. „A já to povím tetě!“

To tak! pomyslel si Matouš. Niki je sice potvůrka a prát se umí taky jako divá, ale žalovat, to ne! A právě proto, že to věděl, cítil se

tak nepříjemně. Kdyby alespoň mohl něco dělat, třeba číst..., nebo... nebo co? Nemusel by alespoň poslouchat ten křik.

Rozhlížel se po něčem, čím by se mohl zabavit, a utkvěl pohledem na ostrůvku a vtom si uvědomil, kde to vlastně je!

Těsně u Dutého jazyka! Vlastně na Dutém jazyku!

Nechtěl se tam zprvu vlastně vůbec podívat, aby mu to ani nepřišlo, aby si to nemusel uvědomit, ale teď už si nemohl nic namlouvat.

Byl na Dutém jazyku!

Nikdo z Brakkeputu tu nikdy v životě nebyl, jestli se jim dalo věřit! Protože tu ... protože tu ... Raději nemyslet! Honem se podíval na druhou stranu, tam alespoň nic neviděl.

Ale ani to nepomohlo. Stejně ostrůvek cítil, za sebou, vedle sebe, nad sebou, kousek skály vyčuhující z moře.

Zaposlouchal se, jestli ještě nezaslechne sestřenčin hlas. Ale Niki se už dávno vzdala. V zálivu bylo ticho. Nebylo tu slyšet ani větrné mlýny z plantáže. Ba ani voda nezašplouchla, i listy palem, kterým se tu říkalo „klapačky“, se pohybovaly docela nehlučně.

Matouš se tak polekal, když plachetnice lehce drcla o skalní výčnělek, že vyskočil.

Musím ji zajistit, pomyslel si, nebo mi narazí! Podíval se pátravě kolem sebe, třebaže vlastně nečekal, že tu najde něco, čím by Elánu mohl zabezpečit před ostrými skalními útesy. A když pak uviděl na holé skále Dutého jazyka několik silných vysušených větví, byl spíše udiven než příjemně překvapen.

Jakpak se sem dostaly?

Bez rozmýšlení vystoupil jednou nohou z lodi. Vtom se strašlivě ulekl a hned se stáhl zpátky.

Tamhle, tamhle se něco pohnulo!

V místech, kde plochou skálu roztínala dlouhá průrva, se mihl stín! Něco tam bylo a to se teď schovalo!

A teď se stane to, o čem vždycky povídali černoši. Ten, kdo stane na Dutém jazyku, ten se propadne do země!

Matouš chtěl vykřiknout, chtěl ječet, aby alespoň věděli, kde zůstal, kdyby se něco stalo! Ale nemohl.

A snad by byl upadl mezi plachetnici a skálu, kdyby se v té chvíli

neozvala Niki. „Matouši... Matouši! Tatínek ti vzkazuje, aby ses vrátil!“ Teď už nebyl na zálivu sám. Na břehu stála Niki a možná i tatínek.

Aniž se díval, kam to Vlastně šlape, vylezl na skalní útes. Musí ho vidět. Vědět, že tu byl. A ať už je na Dutém jazyku cokoli, nic mu to neudělá. Protože ostatní jsou na pobřeží!

„Haló! Haló!“ křičel přeskakujícím hlasem a máchal divoce oběma rukama. Teď je uviděl: Niki a tatínka a Enriquiho, a zdálky přibíhali Alfredo a Josef.

„Haló! Haló!“ křičel ještě hlasitěji, protože si myslel, že snad jinak zpozorují, jak ho pálí oči.

Tatínek na něho kývl, že se má hned vrátit.

„Už jdu!“ Teprve po těchto slovech se Matouš odvážil porozhlédnout kolem sebe. Až zas bude na plantáži, budou se ho Alfredo a Josef ptát, jaké to bylo na Dutém jazyku. Nemusí vědět, že se bál! Bude dělat, jako by se sem schválně vypravil na výzvědy.

Bylo to koneckonců ohromně vzrušující stát tak uprostřed moře na plochém skalním útesu. Svrchu byla skála pěkně hladká, jen ta průrva uprostřed ... ale ta nebyla širší než půl metru. Snadno by se dala překročit.

Matouš se podíval, jestli jsou ostatní ještě v dohledu, a pak se dlouhým krokem přehoupl přes průrvu. Zašklebil se, když uviděl několik prchajících dlouhonohých krabů. To bylo to, co se tu pohybovalo před chvílí. Pěkná hloupost, takhle se polekat!

Když napínal plachtu, třásl se mu ještě ruce. A dalo mu práci uvolnit lano. Ale když po několika minutách zamířil k pobřeží, byl už docela klidný.

„Ty máš ale odvahu!“ bylo první, co mu uznale řekla Niki.

Enriqui, Alfredo a Josef mlčeli. A tvářili se vážně.

„Nic na tom není,“ odpověděl Matouš, ale řekl to spíše černochům než sestřenku.

„Ta lodička teď vypadá pěkně, mladý pane,“ řekl tatínek.

„Ano, pane,“ zavtipkoval si Matouš. „A příště si s sebou vezmu pár pneumatik.“ A protože se bál, že mu teď tatínek dá co proto, rychle k tomu dodal: „Tak co, nasedneš si?“ A kývl na Niki.

Niki si sundala váhavě botky a ponožky a hodila je do joly, pak se

přebrodila pár kroků vodou a vyškrábala se dovnitř.

„Ale na ten strašidelný ostrůvek nechci!“ řekla, než odrazili.

„Tak dobře, tobě kvůli...“

Matouš se zatvářil, jako by to od něho byla ohromná oběť, ale v hloubi srdce ustrašené sestřence blahořečil.

Když byli už pěkný kousek od břehu, podíval se Matouš na pobřeží. Tatínek tam už nebyl. Ale tři černoši ano. Stáli mlčky pospolu. A bylo na nich i na tu dálku jasně vidět, co si myslí.

Kapitola čtvrtá

„Já to přece viděla na vlastní oči,“ drcla Niki do Japy, protože koukal tak nevěřicně.

Ostatní spolužáci, kteří stáli na hřišti kolem nich, ho začali popichovat: „Japo, nedej si to líbit!“

Ale Japa neměl zrovna ani pomyšlení na nějakou tahanici s mrštnou Niki. Stál tam celý ohromený tím, co právě slyšel. Matouš byl na Dutém jazyku! A nejenže tam byl! Dokonce si na tom tajuplném ostrůvku postavil stan a každé odpoledne po škole tam chodil psát úkoly a zůstával tam až do večere.

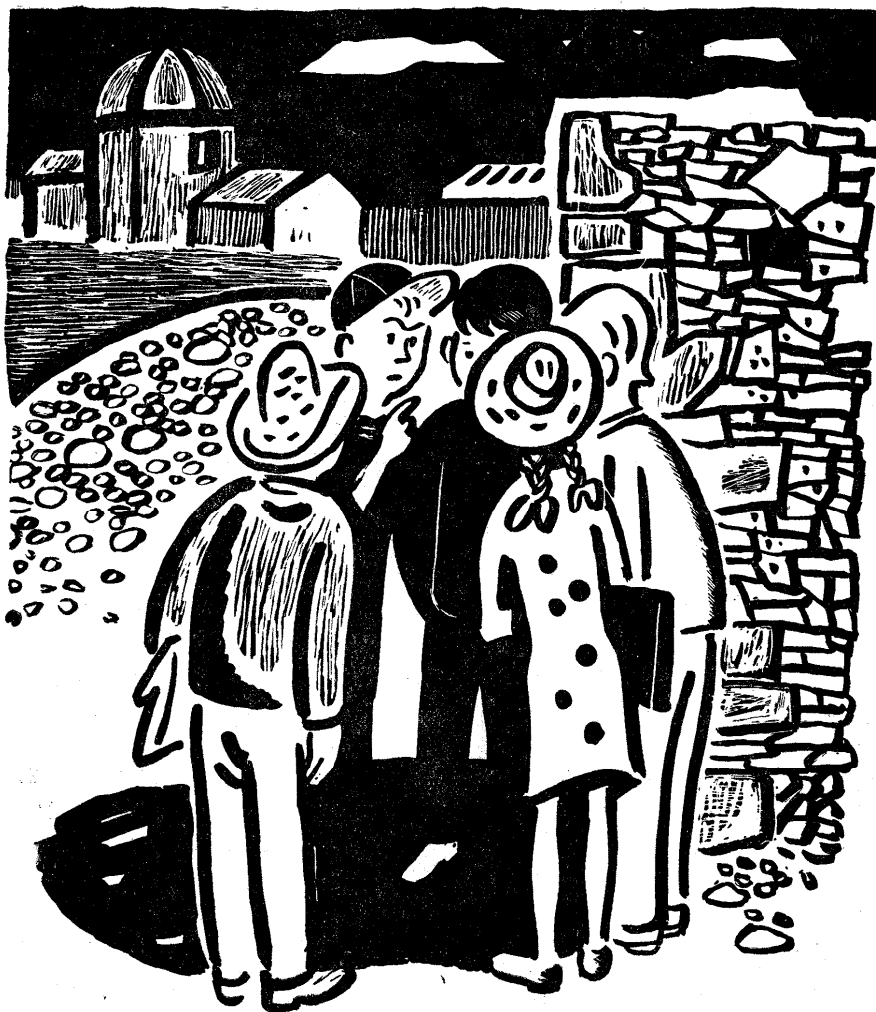
Japa se podíval pozorně na svého přítele. Kdyby to tak řekl Gerard de Wit, to by hned věděl, na čem je. Protože Gerard se uměl vytahovat jak tričko. Ale Matouš!

Matouš si všiml, že se na něho nedívá jen Japa, nýbrž všichni ostatní. Snažil se dělat, jako by mu do toho nic nebylo, a jako by vůbec neviděl, jak pyšně se usmívá Niki, protože je jeho sestřenice.

Měl by něco říci. Všichni na něho koukali, jako by od něho něco čekali. Ale kdyby řekl: „Na tom přece nic není,“ myslili by si, že se vychloubá. Proto si jenom odkašlal a pokrčil ledabyly rameny.

„Nebyla to žádná hračka, postavit tam stan,“ začal.

„Můžeš v něm taky spát?“ zeptala se Anja Vermeerová.



„Má tam nafukovací matraci,“ odpověděla za něho Niki. „A má tam bednu na sezení a ...“

„Jako Robinson Crusoe,“ skočila jí do řeči Anja.

„Tys to viděla?“ zeptal se Japa.

„Co si myslíš!“ zavrtila Niki hlavou. „Já bych na ten ostrov nešla ani za nic.“

„Slyšíte ji!“ odfrkl Tip pohrdlivě nosem.

„Ty by sis tam taky netroufal,“ rozzlobila se Niki, protože ji takhle zesměšňoval před druhými. A ke všemu ještě Tip, který nebyl žádný hrdina. Leda takhle pusou!

„Je to obyčejný ostrůvek,“ poznamenal Matouš důrazně, ale právě strohost takové odpovědi udělala na jeho spolužáky veliký dojem.

„A co tam furt děláš?“ zeptal se Gerard de Wit.

Matouš se na něho nedůvěřivě podíval. Japa do něho potajmu šťouchl na znamení, že Gerard má zase něco za luhem, ale to věděl Matouš i bez něho.

„Říkala jsem přece, že tam píše úkoly,“ odpověděla za bratrance Niki. Věděla, že Matouš není v odpovědích tak pohotový. A tomu Witovic klukovi to nedovolí, aby zahnal jejího bratrance do úzkých. A jestli mu ještě jednou bude nadávat „Heinovo zelí“, tak si to s ním vyřídí!

„Píše úkoly ... píše úkoly ...“ opičil se Gerard de Wit po Niki. „Ostrov jen kvůli tomu, aby tam psal úkoly! To já bych věděl něco lepšího, kdybych tam byl...“

„Vejtaho!“ vyjela si na něho Anja. Když Gerard nemohl dostat to, co měl někdo jiný, tak to honem začal zlehčovat, aby i druhému pokazil radost.

„A co bys tam teda dělal?“ zeptal se Tip a mrkl při tom na ostatní. Gerard to řekl přirozeně jen proto, aby navztekal Matouše. A jestli teď nebude umět odpovědět, bude sám ostatním pro smích.

„Tobě to tak budu povídat!“

„Nevíš sám, nevíš sám!“ pošklebovala se Niki. Nejradši by Gerardovi jednu vrazila, protože ho nemohla vystát. Ale raději se měla na pozor. S Gerardem člověk nikdy nevěděl, na čem je. Nikdy se nepral, ale vždycky dělal schválnosti, kdy to člověk nejmíň čekal.

„Zvoní!“ zavolala Anja. Zvedla školní tašku, kterou prve položila na zem, a šla ke vchodu.

„Haló! Počkejte!“

Anja a ostatní, kteří šli za ní, se zastavili. Viktor? Kdepak byl tak dlouho? Měli si toho tolik co povídat, že si prve ani nevšimli, že mezi nimi není.

„Kluci!“ dál se nedostal, protože nemohl popadnout dech. Ale už

na hlase mu bylo znát, že má velkou novinu.

„Pospěšte si!“ pobídl je školník.

„Až potom,“ řekl Viktor svým spolužákům.

Ale během první hodiny se vůbec nedostal k tomu, aby svým kamarádům pověděl, co má na srdci. Koneckonců se něco takového vypráví vždycky líp celé třídě najednou. Japa, který seděl vedle něho, ho stručně informoval o Matoušově ostrově, ale Viktora to, jak se zdálo, ani moc nezajímalo. Japy se to dotklo málem jako osobní urážka.

Teprve o přestávce, když jim Viktor vyklopil svou novinu a všichni spolužáci ho poslouchali celí zrudlí vzrušením, pochopil Japa, proč byl prve tak roztržitý.

„Zní to jako příběh z knihy,“ řekl Matouš a jeho odvážné každodenní výpravy na Dutý jazyk mu ve srovnání s tím připadaly jako dětinská hra.

„Tak jestli to dobře chápu...“ začala Mady rozčileným hláskem. Měla trochu dlouhé vedení, ale protože byla vždycky tak srdečná a milá a nikdy o nikom neřekla křivé slůvko, neměl jí to nikdo za zlé.

Viktorovi bylo dokonce po chuti, že tomu dobře nerozuměla, protože měl teď alespoň důvod vyprávět svůj příběh znovu.

„Je to vlastně ještě přísně tajné,“ začal a jeho spolužáci vážně kývli.

Viktorův tatínek byl policejní komisař na ostrově Curacao a na pěti ostrovech v okolí. Všechno, co kdy Viktor povídal o práci svého tatínka, bylo Vlastně přísně tajné. Protože to, co doma pochytil, nebylo nikdy určeno pro jeho uši.

Jeho spolužáci to dobře věděli. Někdy jim pověděl o chystané stávce, jindy o lodi pašující omamné drogy, na které udělala policie šňáru, nebo o opilých chlapech, co na sebe pokřikovali v celách. Ale to, s čím přišel Viktor dneska!

„Tatínek dostal zprávu, že před několika dny uteklo pět vězňů z Uquique. Na malé plachetnici! Několik jich je myslím nemocných. A nemají dost jídla a pitné vody. A tak vláda z Uquique dala vědět správě našeho ostrova, že se zde uprchlíci zřejmě někde vylodí a pokusí se získat vodu a nějaké potraviny. Zdejší lidé mají uprchlíky zadržet a vydat, aby si odseděli celý trest.“

„A to má udělat tvůj tat'ka?“ zeptal se Japa váhavě.

„No a co jinak?“ vyjel si na něho uraženě Viktor. „Když mu správa přikáže, aby to udělal, tak to přece musí udělat.“

„A zločinec je zločinec,“ řekla rozhodně Anja, aby Viktorovi pomohla.

Ostatní zmlkli a přemýšleli.

„No jo, ale ...“ nedal se Japa.

„Co ale?“ podíval se na něho bojovně Viktor. Docela ve své kůži nebyl. Protože ráno, když zaslechl doma tu novinu, napadlo ho přesně totéž, co Japu.

„Slyšeli jste vůbec, jaká tam v Uquique mají vězení?“ zeptal se Japa. „Ještě nikdy se nikomu nepodařilo pláchnout. Na zadní straně vysoká a příkrá skála a vpředu hluboký záliv. Člověk si může skrz míře málem sáhnout na vodu. Ve dne v noci se to tam hemží žraloky, protože jim trestanci házejí do vody odpadky. Kdyby se někdo pokoušel prchnout po vodě, tak by mu ty bestie určitě (převrátily) člun. A sežraly by ho dřív, než by řek švec.“

„To je hrůza!“ vydechla vzrušená Niki.

„A jak to teda těch pět lidí provedlo?“ zeptal se Matouš.

Viktor pokrčil rameny.

„A kde asi člověk splaší člun, když je ve vězení? A odkud vzali vodu na cestu?“ uvažoval Tip.

„Někdo jim musel přirozeně pomáhat,“ pokračoval Viktor.

„To teda asi nebyli nijak strašní zločinci,“ poznamenala Mady smířlivě.

„Slyšel jsem, že v Uquique někdy zavírají úplně nevinné lidi, protože jsou nepohodlní vládě. A když pak přijde revoluce, tak je zase osvobodí a do basy jdou ti, co je prve zavřeli.“ Japa horlivě kývl, aby dodal důrazu svým slovům.

„Pěkná země!“ řekla Niki.

„Hele ...“ Matouš se podíval na Viktora, má-li vůbec pokračovat v řeči. Viktor se totiž dovedl někdy strašlivě rozzlobit, třebaže se dlouho hněvat nevydržel. „A jestli u nás na Curacao vystoupí..., nemohl by tvůj tatínek dělat, jako že o ničem neví?“

„To si mu zkus říct,“ odpověděl Viktor nevrle. Právě na to myslil celé ráno, ale co je ostatním po tom.

„Jestli je tu někdo načapá a odvede je na policii, tak Viktorův tat'ka může těžko dělat jakoby nic,“ řekl Jan Dikkers logicky.

„Ale nikdo přece nemusí vědět, že se po těch lidech pátrá,“ namítl Japa.

„Dneska ráno vylepí po celém ostrově plakáty s popisem všech mužů a s výzvou, aby byli zadrženi.“ Viktor pokrčil rezignovaně rameny, jako by tím chtěl říci, že se nedá nic dělat.

„A co kdybychom ty plakáty všude strhali,“ navrhla bojovně Niki.

„Na celém ostrově?“ opáčil posměšně Matouš.

Ne, to nešlo, to jim bylo všem jasné.

„A možná že tady vůbec nevystoupí a poplují hned dál,“ mínil Japa.

Všichni si oddechli. Že je to taky nenapadlo dřív!

„Tatínek říkal, že určitě nepojedou dál. Bez vody a jídla a s nemocnými na palubě přece nevydrží v tomhle perném slunci celý den. Jestli jim někdo nepomůže, tak je po nich!“ Viktor zapískal skrz zuby.

„Hm,“ zamyslili se ostatní.

„Hele, Matouši...“

Všichni se podívali na Matouše, když Japa vyslovil jeho jméno. A třebaže neřekl nic víc než to, Matouš cítil, jak mu stoupá krev do hlavy, protože tušil, co přijde.

„Mohl bys těm lidem jet naproti a varovat je.“

„A postarat se jim o vodu a jídlo, aby mohli jet dál.“

„Hm ... jo ... já,“ Matouš se podíval bezmocně na Viktora, ale rychle zas sklopil oči, když zpozoroval, že Viktor má stejný názor jako ostatní. Ani Viktor tedy nechtěl, aby uprchlíky znovu pochytili! Ani Viktor tedy nesouhlasil se svým tatínkem. Ale to zároveň znamenalo, že by on sám – protože má náhodou člun – měl podniknout něco, čeho by se druzí v životě neodvážili.

Jim se to teď mluví! Je by o to nikdo v životě nepožádal!

„Já pojedu s tebou,“ přemlouval ho Japa. „Vymyslíme si nějakou záminku, abych se k tobě mohl na pár dnů nastěhovat.“

„Ale to byste se museli ulejt ze školy!“ poznamenal Viktor, „protože co když těch pět pojedou kolem za dne?“

„A mimoto ani nevíme, kudy pojedou,“ odrážel Matouš slabě

argumenty přesvědčujících spolužáků.

„Určitě nepojedou podél severního pobřeží. Protože tam nemůžou vjet do žádného zálivu, sic by je to roztrískalo na skaliskách. A i kdyby to přežili ve zdraví, tak se stejně nedostanou ven. To se v historii ještě nepovedlo žádné lodi.“ Japa šťouchl do přítele, jako by ho chtěl povzbudit.

„Možná že pojedou tak k jihu, že je vůbec nezastihnu,“ Matouš se už viděl s malinkatou jolou daleko od pobřeží.

„Maminka ti přece zakázala vyjíždět ze zálivu,“ řekla Niki.

„No jo...!“ Matouš dělal, jako by si z takového zákazu nic nedělal. To by se mu ostatní vysmáli! Ne, musí si vymyslet jináč způsob, jak se z toho vykrotit.

„Já ani nevím, jaký člun vlastně mají. Přece nemohu vyjet naproti každé lodi. A tatínek by si hned všiml, že se něco děje, když by přes den neviděl člun na pobřeží. No, řekněte sami, jak se mám ulejt ze školy?“

„Všechno je to vlastně nesmysl,“ poznamenal Viktor. „Představte si, že by to Matouš skutečně udělal a že by to vyšlo. Tak jde bručet do Mařeny místo uprchlých vězňů!“

Všichni se zasmáli. Mařena byla cela na osamělém útesu, kam dávali zvlášť těžké zločince. Zdálo se, jako by smíchem se sebe setřáslí tíživé břemeno. Matouš se už nemusil bát, že ho budou mít za zbabělce, když nepomůže uprchlíkům. Viktor nemusil mít strach, že jeho spolužáci vyvedou něco, za co by pak strašně dostal od tatínka, a všichni kluci a holky se už nemuseli bát, že jim Matouš s Japou budou vyčítat, že je nechali samotné tahat horké kaštany z ohně.

Jenom Gerard de Wit si neodpustil poškebek: „Vy jste mi ale hrdinové!“

„Máš moc řečí!“ vyjela si na něho Niki, třebaže až dosud neotevřel pusou.

„A co bys teda udělal ty?“ zeptal se Matouš, protože takhle to přece nemohl nechat. Došel k názoru, že se jako jediný obyvatel Dutého jazyka nemusí nechat zesměšňovat takovým ťuňťou.

„Kdybych měl člun...“ odpověděl Gerard a podíval se přivřenýma očima vyzývavě na Matouše.

„Tak co?“ vybuchla rozhořčeně Niki.

„Matouš by byl blázen, kdyby ti půjčoval svou loď!“ vykřikl Tip. Chvilí to vypadalo, že si vjedou do vlasů. Celé ráno visela rvačka ve vzduchu. Ale Japa strhl Tipa včas zpátky: „Nech ho plavat!“

Tip se zkusil vyškubnout a Gerard odstrčil kolemstojící kluky a děvčata, aby měl víc místa, a začal šermovat rukama.

„No tak, kluci,“ řekla Mady. „Na rvačku je dneska moc horko a darmo za to ještě dostanete trest. Tak co z toho máte?“ Stoupla si mezi Tipa a Gerarda.

„Hele, koukněte!“ Viktor ukázal přímo před sebe. Matouš si nejdříve myslil, že to udělal jen proto, aby odvedl Gerardovu pozornost.

„Co je?“ zeptala se Niki netrpělivě.

„Co jsem vám říkal! Vidíte tu motorku se sajdkárem?“ Viktor pískl pronikavě na prsty. Policista na motorce se ohlédl a zamával.

„To je Hemmes,“ řekl Viktor ostatním, „ze strážnice Tuintje Abau.“

„A co ten druhý?“ vyzvíдалa Anja. Vytáhla se stejně jako ostatní na špičky, aby viděla, co se děje na druhé straně.

„To bude pověřenec z Tuintje Abau.“

Všichni se dívali tiše jako pěny, co ti dva budou dělat. Nemuseli se ani ptát Viktora, protože to pochopili sami. Pověřenec měl vylepit vyhlášku na zeď naproti škole, vyhlášku se jmény a popisem pěti uprchlíků z Uquique. A strážmistr měl dohlédnout, aby to provedl správně.

„Pospíšili si, co?“ řekla Niki.

Ostatní přikývli.

Neměli odvahu pohlédnout si, do očí. Uvědomovali si, že teď jsou Uprchlíci ztracení. Kdyby byl Viktorův otec alespoň nedal vylepit ty vyhlášky ...

Viktor, jak se zdálo, uhádl, co si ostatní myslí. Civěl do země a odkopl při tom kamínek. Co si teď pomyslí o tatínkovi? A o něm? Ale on za to přece nemůže!

Vzhlédl teprve, když uslyšel startování motoru. Hemmes mu zamával a pověřenec zvedl na pozdrav štetku na lepení plakátů. Ale Viktor pozdrav neopětoval. V kapsách kalhot sevřel ruce v pěst. Nesmějí si myslit...

„Příkaz pana komisaře ...“ řekl rychle Gerard de Wit.

V téže chvíli dostal facku, o kterou si celé ráno koledoval.

„Viktore, pozor! Simmons!“ vykřikla Niki, když uviděla, jak se k nim blíží učitel angličtiny.

Matouš a Japa odtrhli vši silou svého přítele od Gerarda de Wita. A přešli s ním jako by se nechumelilo na protější stranu hřiště. Všichni spolužáci se pustili za nimi. Gerard zůstal sám.

„Tak co?“ začal učitel. „Co se to tady dělo?“

„Oni se, prosím, prali,“ hlásilo úslužně několik prvňáčků.

„To vidím,“ prohlásil pan učitel a prohlížel si škrábance v Gerardově obličejí.

„Oni jsou vždycky proti mně ... a jen proto, že jsem řekl...“ Dál se nedostal. Pan učitel zpozoroval vyhlášku. Vyšel dlouhými kroky z brány. Gerard byl v mžiku vedle něho.

„To je, prosím, o těch zločincích z Uquique,“ začal.

Učitel se podíval na chlapce udiveně. Jak to mohl vědět?

Gerardovi polichotil učitelův zájem, a proto se držel stále vedle něho. Tak spolu vyšli až na ulici, kam nikdo o přestávce nesměl! Gerard se ohlédl, jestli to ostatní vidí.

„Šplhoune!“ křikl na něho Japa.

Ale to Gerardovi nevadilo. Vyprávěl vzrušeně učiteli, co se dozvěděl od Viktora o pěti uprchlících...

„Tak?“ opáčil pomalu pan učitel Simons, když dočetl, co stálo na plakátě. Gerard četl polohlasně s ním. Teď alespoň věděl ještě dřív než ten chytrák Viktor, jak ti chlapi vlastně vypadají.

„A co takhle abys šel zpátky,“ zeptal se znenadání pan učitel.

„Ó ... jo! Ano, prosím!“ Gerard se loudal co nejpomaleji ke vchodu. Ostatní nemusí přece vědět, že ho pan učitel poslal pryč.

„Co se tam píše?“ ptali se zvědavě prvňáčci, kteří něco pochytili z Viktorova povídání.

„Ale nic zvláštního,“ odpověděl Gerard důležitě.

„Dej si bacha, ať jednu nevylepí takovou vyhlášku o tobě!“ vykřikl Tip z dálky.

„Já doufám, že jim pláchnou nadobro,“ řekla Niki spolužákům. Ale dívala se při těch slovech jenom na Matouše.

Jako kdyby to záleželo na něm!

Kapitola pátá

„Co jsi tak zticha? Stalo se něco ve škole? Snad nemáš špatnou známku z opakování?“

Matouš odvrátil hlavu, aby se nemusil dívat mamince do očí.

„Ale nic! Japa se porval s Gerardem a málem je načapal Simmons.“ Díval se upřeně na vozovku. Mamka si to vždycky fičela, že to vypadalo, jako by jejich auto polykalo silnici. Jako by někde mezi koly byla díra a vozovka se do ní propadala.

Jestlipak už maminka ví o těch uprchlících? Musela ve městě přece také vidět vyhlášky, ale zřejmě je klidně přešla. To byla celá mamka. O takové věci se nezajímala. Možná že s ní o tom právě proto radši nemluvil.

„Dneska ráno jsem viděla Enriquiho u tvého člunu. Asi ho čistil,“ řekla maminka, když jeli chvíli mlčky.

„Já mu o to neříkal!“ ohradil se hned Matouš. Báł se, že to maminka mínila jako napomenutí. Když totiž dostal Elinu, tak mu taťka hned výslovně řekl, že si jí musí čistit sám.

„Ne, já vím.“ Maminka musela najednou přibrzdit, protože přes úzkou cestu přeběhl znenadání černý čuník. Po blatnících a dveřích auta škrábly dlouhé bodliny vysokých kaktusů, kaduší. Matouš stáhl bezděčně hlavu mezi ramena, jako by se báł, že ho trny popíchají.

„Pozor, tamhle máš ještě kabritku!“ ukázal mamince na kozu, zpola ukrytou za širokými a tlustými listy agáve. „Že si ta zvířata taky líp nehlídají!“ Teprve dodatečně se lekl náhlého zabrždění.

„Víš, jak je těžké udržet je v kraalu a černoši tam na ně ani nemají dost místa.“

„Alfredo mi včera povídal, že osel jeho synovce, víš, toho z druhého okresu, že mu ten osel utekl a sebrala ho policie. Má si prý pro něj přijít na strážnici, ale musí nejdřív zaplatit půltřetí zlatky pokuty. A když si ho do čtrnácti dnů nevyzvedne, tak ho smí policie prodat. To je, co? A Antonio, Alfredův synovec, říká, že tu pokutu platit nebude. Osel mu stejně pořád utíká a jemu to jde moc do peněz. Alfredo říká, že policie má míň rozumu než osel. To zvíře nemůže

vědět, že nesmí volně na cestu, ale policajt má vědět, že to takový osel nemůže vědět.“

Mamka se rozesmála.

„Ty už teď skoro nejedíš na Černílkovi a Bělce, že?“ zeptala se, když se dost nasmála.

„Elina je mnohem lepší.“

„A to budeš na Dutý jazyk jezdit denně? Úkoly můžeš psát přece doma. Než jsi dostal člun, tak jsi to také tak dělával.“ Maminka se podívala po straně na Matouše.

„To byl u tebe zas Enriqui?“ zeptal se Matouš podezíravě. „A zas do tebe hučel o tom zlosynovi v zálivu? Kdybys se mnou jednou jela na Dutý jazyk, tak bys sama viděla, že je to docela obyčejný ostrůvek. Anebo si netroufáš?“

„Až budu mít chvíli času, tak se přijdu podívat.“

Maminka zase přibrzdila, protože museli vjet do bran Brakkeputu.

„Dneska ráno jsem se stavila u tety Elsy. Umluvili jsme si, že k nám příští týden přijedou se strýčkem a s Niki na návštěvu.“

Maminka chvíli počkala, jak jí Matouš odpoví. K jejímu překvapení řekl pouze: „Hm. Tak jo.“ Víc nic.

„Ale to musíš vzít Niki do člunu,“ pokračovala opatrně mamka. „A ne jako minule ...“

„Stejně se na Dutý jazyk bojí,“ skočil jí do řeči Matouš. „Jako všichni ze třídy.“

„Vy jste taky samá strašidelná historka!“ kroutila hlavou maminka. Matouš to viděl, třebaže se na ni nedíval.

„Já žádné historky nepovídám. Ty prostě kolují samy,“ ohradil se uraženě.

„Převlíkni si kalhoty, než nasedneš do člunu,“ řekla mu maminka, než vystoupili z auta.

Matouš neodpověděl. Schody domu bral nejmiň po dvou, najednou měl pocit, že musí co nejrychleji na Dutý jazyk. Tam byl klid. Tam si mohl rozmyslet, o čem budou mluvit zítra ve škole. Možná že ho napadne, jak pomoci těm uprchlíkům. Kdyby tak maminka věděla, nač myslí, určitě by ho nikam nepustila.

„Vem si domácí kalhoty!“ zavolala na něho nečekaně Paulína, když se Matouš kradl přes patio zadní stranou z domu.

„Co to pořád máte,“ bručel Matouš, ale přesto se vrátil a šel se převléknout do svého pokoje.

„Ne! Jdeš sem!“ zavolala na něho Paulína, když se znovu pustil přes patio.

„Co zase?“ To tak, aby se vrátil. Jestli něco chce, tak ať přijde pěkně za ním. Ale přesto se porozhlédl, jestli není nablízku tatínek. Od něho to už jednou schytl, že byl na Paulínu nezdovořilý.

„Pssst!“ kývala na něho Paulína. Matouš se neochotně vrátil o pár kroků. Jednou rukou si přidržoval tašku, kterou nosil položenou na hlavě, aby ho (nepíchal) sluníčko. Pak se zastavil a čekal, až ho Paulína dožene.

„Enriqui...“ vyrazila ze sebe udýchaná Paulína, sotva k němu došla.

„Enriqui měl asi zase zlý sen,“ pošklíbl se Matouš.

Paulína zavrtěla hlavou a tvářila se tak vážně, že Matoušovi najednou zaklevalo srdce až v hrdle. Jako dřív, když ještě nikdy nebyl na Dutém jazyku a věřil všem těm povídačkám.

„Enriqui viděl dneska na tvém stanu... ptáka ... černýho ptáka ... se svěšenou hlavou ... a to je nemoc ... nesmíš tam chodit, nebo se tě chytne nemoc ... nesmíš tam ... ani teď ... ani zítra ... nikdy ... nemoc tě schvátí... nesmíš na ostrov ...“ poslední slova hrozivě zašeptala.

„Na ostrově je vždycky fůra ptáků.“ Matouš to zkusil říci hodně ledabyle, ale hlas se mu třásl. A srdce mu pořád bilo až v hrdle a pořád silněji. Několikrát polkl: „Na ostrov lítá fůra ptáků. Podívat se, co je tam k jídlu. Co je na tom?“

„Černý pták... se svěšenou hlavou... a tiše na tom stanu ...“ Paulína ho chytila za ruku.

Matouš cítil, jak se mu do masa zaštipují její vlhké, tlusté prsty. Bolelo to, ale bylo mu to příjemné, protože teď alespoň věděl, že není sám. Na Brakkeputu člověk nikdy nevěděl, co je pravda, a co ne. Čemu má věřit, a čemu ne.

Chvilí přemítal, jestli se má zařídít podle Paulininych slov a už nejezdit na Dutý jazyk. Mamka by byla ráda, ale tatka by se ptal, proč tak najednou přestal. A kdyby se to dozvěděli ve škole! Jeho hrdinský kousek přece způsobil stejný rozruch jako ti tajuplní

uprchlíci.

Neměl odvalu pohlédnout Paulíně do očí, protože se bál, že pozná, co se v něm děje. Zpod školní brašny, položené na hlavě, vykukoval na patio. V dálce bylo vidět záliv, ale Dutý jazyk ne.

„Nepojedeš nikam, slyšíš!“ hrozila mu Paulína. Kdyby to neřekla, tak by ji byl snad poslechl. Ale teď se vytrhl. Taška mu spadla s hlavy. Rychle ji sebral a pustil se, co mu nohy stačily, přes patio a plantáž k zálivu.

Nebylo tam živé duše, ale jola byla vyčištěná, to se poznalo hned.

Než Matouš spustil Elinu na vodu, rozhlédl se kolem sebe. Jindy bývalo u vody také ticho. Člověk slyšel jen zvuk větru v korunách stromů a skřípání mlýnů, a přece to tentokrát bylo jiné.

Nesmysl, řekl si Matouš. To všechno kvůli těm Paulíniým povídačkám. A možná i proto, že si ráno povídali o těch uprchlících. Jindy mířil Matouš přímo na Dutý jazyk, ale tentokrát plachtil nejdříve dál po okolí, kolem zátočiny, kde kotvily čluny černochů. Tam bylo také jako po vymření.

Pokusil se něco zahvízdat, aby se zbavil tísnivého pocitu, ale rty měl suché jako troud. Nepomohlo, že je olízl. Chtěl se napít, ale láhev vody, kterou vždycky vozil pod sedadlem, tu dneska nebyla.

Přirozeně Enriqui, pomyslně si Matouš. Neměl by se vrátit pro jinou láhev?

V hloubi srdce věděl, že hledá jen výmluvy, aby nemusil na Dutý jazyk. Jestli se vrátí, tak se Paulína už postará o to, aby podruhé neodešel. A on bude mít pěknou výmluvu, proč nejel na Dutý jazyk.

Mezitím však mířil bezděčně k ostrovu. Už to se svou lodičkou tak uměl, že mu nedalo žádnou práci proplout severovýchodním pasátem.

U ostrůvku na okamžik zaváhal, má-li pokračovat v jízdě, nebo přistát. Ale ze zvyku už hodil lodní smyčku na útes. Teď jen pověsit pneumatiku z vnější strany, aby se nepoškodil lodní trup.

A pak znovu zaváhal. Ze svého stanoviště viděl jen vrcholek stanu, a ne vchod, ale přesto si všiml stínu, který tam jindy nebyl. Namlouval si, že se možná vpředu pohnula plachta. Ohlédl se na svůj člun. Kotvil tu, jako by s celým ostrovem neměl nic společného.



Najednou to byl cizí člun, který by člověku nebyl nic platný, kdyby k něčemu došlo.

„Kdyby ... kdyby ...“ řekl si Matouš polohlasně. Jako by těmi slovy zahnal tajuplné ticho. Popadl školní tašku a začal šplhat na útes. Nahoru to bylo jen pár kroků.

Nejdřív se podíval na protější stranu na pobřeží.

Ani živáčka. Ve veliké dálce jejich dům. Všude jako po vymření. A přesto měl pocit, jako by tu byl někdo nablízku. A dokonce hodně blízko!

Přitiskl si nervózně aktovku k tělu, jako by ho měla chránit před nečekaným útokem.

„Prosím tebe, prosím tebe!“ opakoval si tiše, sám nevěděl proč. Cítil, jak mu z vlasů stéká po spáncích pot. Třeštil oči, třebaže ho pálily, ale kdyby je jen na vteřinku přivřel, mohlo by se něco stát. Když si teď dá dobrý pozor... dobrý pozor ... ták ... tak ...

Mysлил si, že vykřikl. Že zařval jako blázen! Ale byl to jen suchý vzlyk, suchý, krátký vzlyk, který se mu vydral z hrdla, když se pohnul vchod do stanu.

Nejdřív se chtěl rozběhnout k člunu, ale nohy jako by mu přirostly ke skále. Pokusil se opatrně přešlápnout. Když se to povedlo, přesunul i druhou nohu.

Teď stál přímo proti vchodu. Tam se má dívat, přímo a jenom tam, ale když on chtěl také vědět, jestli není někdo v okolí zálivu.

A vtom zaslechl zasténání, jako by měl někdo zlý sen.

Matouš bouchl taškou o zem. Na Dutém jazyku někdo je! Někdo je ve stanu!

To, co slyšel, byl lidský Mas, a ne nějaký tajuplný zvuk.

Najednou z něho spadl strach, třebaže mu srdce bilo jako zvon, když rozhrnoval plátno stanu.

Nějaký muž!

Tam, na nafukovací matraci.

Ležel na bříše, ruce zaťaté jako spáry, hlavu vtisknutou do matrace.

Kdyby Matouš prve neslyšel ten vzdech, byl by si mysлил, že má před sebou mrtvolu. Neptal se, jak se sem ten člověk dostal, sem, na Dutý jazyk, do stanu, a kradl se v předklonu k němu. Opatrně přidřepal a letmo se ho dotkl.

Nehýbal se, ale na pozvolném nadouvání a propadání hrudníku bylo vidět, že dýchá, že tedy žije.

Matouš se bezradně rozhlédl. Ve stanu bylo přišerné dusno, protože sem celý den pražilo slunce.

Možná že ten člověk umírá. Měl by přivolat pomoc. Ale nejdřív

rozhznout a otevřít stan, aby sem šel čerstvý vzduch.

Matouš lezl v podřepu pozpátku ke vchodu, ale muže při tom nespouštěl z očí. Představte si, že by to všechno předstíral, že by najednou vyskočil a vrhl se na něho, jakmile by se k němu otočil zády.

Když Matouš vyhrnoval plátno stanu, slyšel ho zase zasténat.

Možná že má žízeň, pomyslel si Matouš. Že taky s sebou nemá zrovna dneska ani kapku vody! Má pro ni dojet? Podíval se směrem k Brakkeputu. Všechno tam vypadalo jako před čtvrthodinou: pusto a prázdno.

Matouš dostal najednou nápad. Sešel po skále k lodi a vytáhl zpod sedadla plechovku, kterou tam zapomněl Enriqui, a naplnil ji mořskou vodou. Pomalu, aby ji nevycákal, šplhal nahoru ke stanu.

Muž ležel ještě jako dřív.

Matouš postavil plechovku vedle matrace. Zase zatřásl mužem, tentokrát více než prve. Ozvalo se silné zasténání.

„Pst!“ zasykl Matouš, jako by se bál, že by je někdo mohl slyšet. „Tuhle mám vodu, namočím vám zápěstí...“

Sňal mužovi ruku z matrace a polil mu zápěstí vodou. Bylo to silné zápěstí, porostlé temnými chloupky. Prsty měl ten člověk dlouhé a štíhlé a na vnitřní straně plné mozolů. Matouš si nejdřív myslel, že má hnědé ruce, ale když na ně nalil vodu, viděl, jak bělají.

„Kdybych mu tak viděl do tváře!“ Ale neodvážil se pozvednout mu hlavu. Namlouval si, že to dělá jen proto, aby se ten člověk nedal do křiku, ale v hloubi srdce se bál toho, co uvidí.

Muž přestal sténat, Matouš se porozhlédl, čím by mu ještě mohl pomoci. Potřeboval by pitnou vodu a léky. I když si s Elinou hodně pospíší, ztratí jistě dobrou čtvrthodinu doma.

Než vyšel ze stanu, podíval se znovu na ,muže. Nevypadal na to, že uteče.

A kam by taky šel? V okolí tu byl jeden jediný dům – ten jejich.

Matouš měl pocit, že se muž nechce raději s nikým vidět, proč, to nevěděl. Možná že schovával tvář schválně.

Cestou domů přemýšlel Matouš jak se asi ten člověk ocitl na Dutém jazyku, ale o jeho totožnosti raději vůbec neuvažoval. Čím více se však blížil k domovu, tím jistější si byl, že ten člověk má něco

společného s pěti uprchlíky z Uquique, o kterých se ráno tak vzrušeně bavili ve škole.

Když přirazil s Elinou ke břehu, ohlédl se nejprve na Dutý jazyk. Ostrůvek nevypadal jinak než včera a předevcírem, a přesto byl jiný. Zdál se mu tajuplnější než jindy. Jestlipak si toho na dálku všimli i ostatní?

Rozhodně se o tom nesmí nikomu zmínit, právě tak, jako se mu o ničem nezmínil cizinec. A i kdyby mu ani později sám o sobě nic neprozradil, musí mlčet jako hrob. Někde četl, že staří národové přijímali cizince s největší pohostinností a nikdy na nich nic nevyzvídali.

„Matouši! Matouši!“ Už je to tady! Už ho zmerčila Paulína! Honem se přikrčil za tamaryšek, ale bylo už stejně pozdě.

„Tak půjdeš sem honem!“ zahrozila mu holým koštětem, kterým vyháněla zatoulané krocany ze dvora.

Teď musím dělat jakoby nic, pomyslně si Matouš. Zatvářil se jako Josef, když na něho někdo uhodil a on se díval jako nevíňátko. Vynořil se za tamaryškem a pomalu se blížil k Paulíně.

„Já si zapomněl vodu,“ řekl rychle a pokusil se proklouznout kolem ní do kuchyně.

„Žádnou vodu!“ volala za ním pronikavě Paulína. „Nemám jí dost! Nejdřív musím vařit!“

Ale Matouš byl už u ledničky a vytáhl jednu ze tří lahví.

„Tak nám dobře uvař,“ poškádlil ji, když se řítíl druhými dveřmi z kuchyně. Ještě daleko za domem slyšel, jak lamentuje.

Má vlastně pravdu, pomyslně si smířlivě. U nich na plantáži si pitnou vodu nemohli natočit jen tak z kohoutku. Musili ji napumpovat z velkého rezervoáru do nádrže poblíž domu. Pak se převažila, dvakrát precedila a dala zchladit do ledničky. Hotová procedura, na kterou Paulína vždycky brblala. Pokládala všechna tahle opatření za nesmysl. A nádrž bude pomalu už také prázdná. A po Josefovi nebylo nikde ani potuchy, když došlo na pumpování. Možná že bude poblíž alespoň Enriqui.

Paulína vyšla z kuchyně a zakřičela pronikavým hlasem černochovo jméno po ztichlé plantáži.

Matouš to slyšel až k zálivu, kde právě nakládal do člunu vodu,

velkou napáju a několik mišpulí, které sebral na plantáži. Pak skočil do loďky sám a odrazil.

Na Dutém jazyku nebylo vidět nic než stan.

Ale když nad ním najednou přelétl docela nízko černý pták, před kterým ho varovala Paulína, nakrabil povážlivě čelo.

Zase ten černý pták. To přece nemůže být náhoda!

Jak to takový pták pozná, že je nablízku nemocný?

Kapitola šestá

„Už se stmívá,“ Matouš otočil hlavu a podíval se ven vchodem do stanu. Tady soumrak netrval nikdy víc než čtvrt hodinu. A večer musí být doma na Brakkeputu.

Jestlipak cizinec pochopil, že věta, kterou právě vyslovil, znamenala: „Teď vás tu musím nechat o samotě.“

Třebaže seděl vedle neznámého muže už dobrou hodinu, krmil ho ovocem a dával mu napít, neodvážil se mu dosud pohlédnout do tváře. A když se o to nakonec přece jen pokusil, odvrátil cizinec hlavu.

Možná že se mě bojí. Bojí se, že prozradím, že je tady, pomyslí si Matouš. A to mu pomohlo překonat poslední zbyteček strachu.

Ale jestli se ten člověk opravdu bojí, aby ho neprozradil, tak to znamená, že se musí skrývat. Že odněkud uprchl.

Otázka, kdo asi je ten cizinec, neopouštěla Matouše ani na chvíli, třebaže si ji nechtěl připustit. Ale ať už to byl kdokoli, bylo jasné, že nemůže takhle přespát na Dutém jazyku. Třásl se horečkou, a až zapadne slunce, bude tady na ostrově chladno.

„Takhle to nejde,“ řekl Matouš polohlasně. Protože ticho tě nikdy neskličuje, když jsi sám, ale tísní tě, když je s tebou někdo jiný. A když ten nic neříká nebo nechce odpovídat na otázky, alespoň to tak nepřijde, dokud mluvíš sám.

„Musím zkusit propašovat z domu nějakou deku.“ Ale to se lehce

řekne! Že na to taky nepomyslel dřív! Mohl si přece na prstech spočítat, že se ten člověk do rána nehne ze stanu.

„Deku a pár aspirinů,“ opakoval si polohlasně. „A hlavně něco k jídlu. Kdyby tak Paulína na chvíli zmizela ...“

Ale i kdyby se mu nakrásně podařilo vynést z domu to, co potřebuje, jakpak by to dopravil na Dutý jazyk? Večer přece nemůže plachtit po zálivu.

„Ale co,“ řekl si Matouš nahlas. Nikdo mu to nikdy výslovně nezakázal. Rozumělo se to jaksi samo sebou, že člověk neplachtí po večerech. Proč, to vlastně ani nevěděl. Musí se o to pokusit. Půlhodinku po tom, co odejde spát. Když bude mít trochu štěstí, nikdo se to ani nedozví. A těch pár hodin se už nemocný bez přikrývky musí obejít.

„No... tak, já půjdu. Na shledanou!“ řekl Matouš, ale na cizince se při tom nedíval. Spíše cítil než viděl, jak se při těch slovech pohnul na matraci. Vypadalo to jako odpověď.

Možná že mi vůbec nerozumí, pomyslel si Matouš, když odsunoval do nejzazšího rohu bednu, kterou měl ve stanu. Jestli ten člověk vstane, tak se o ni uhodí. „Když utekl z Uquique, bude mluvit španělsky nebo trochu anglicky.“

Zrovna když se shýbal, aby vylezl ze stanu, mihl se mu nad hlavou velký stín.

Černý pták!

Zase ten černý pták, kterého jinak na Dutém jazyku nikdy neviděl.

Matouš se rychle skrčil zpátky do stanu. Nejraději by tu zůstal v bezpečí plátěných stěn. Lepší přečkat noc s cizincem, o kterém nic nevěděl, než plachtit sám a samotinký po zálivu se zlověstným ptákem nad hlavou.

Najednou slyšel, jak muž zašeptal: „Aqua“. Bylo to první slovo, které od něho slyšel. Byl rád, že má teď proč zdržet se ještě chvíli. „Ano, dám vám trochu vody.“ Uchopil po hmatu láhev, kterou vynesl před stan, aby ji doma znova naplnil. Bylo v ní ještě pár doušků. Nalil je opatrně do plastického kalíšku. V podřepu se přisunul k muži a přidržel mu kelímek. Teď se ukáže, může-li se sám napít. Ale na to byl cizinec zřejmě ještě moc slabý. Natáhl sice ruku, ale hlavu zvednout nemohl. Matouš ho opatrně podepřel rukou v týle a vlil mu

pomalou vodu do otevřených úst. Většinu jí ale vybryndal.

„Dioso,“ zahuboval Matouš, jak slyšel žehrat Josefa, když se mu něco nevedlo.

Muž se usmál.

Matouš se začervenal a v téže chvíli se rozhodl, že ho nenechá za žádnou cenu na holičkách. Protože někdo, kdo se uměl tak laskavě dívat, nemohl mít na svědomí nic zlého.

Možná že ten člověk uhodl, nač myslí. Protože chytil Matouše za ruku a stiskl mu ji tak pevně v zápěstí, že Matouš upustil pohárek a málem vykřikl bolestí.

Jestli má takovou sílu v nemoci, jak teprv musí být silný, když je zdravý! Matouš odvrátil hlavu, protože se bál, že cizinec uhádne i tuto myšlenku. Strach, který se ho zmocnil, když před několika hodinami objevil tajuplného vetřelce, se vrátil. Představte si, že ...

Radši nemyslet! Tady je člověk, nemocný člověk a na jeho ostrově. A on sám se teď musí postarat, aby se zotavil. Dál se uvidí!

Kolem klambů, gázové ložničky s rozkládacím lehátkem, umístěné v jeho pokojíku, slyšel Matouš létat moskyty. Jindy si toho zvuku vůbec nevšímal, ale teď, když tu ležel a čekal na příznivý okamžik, zněl neškodný bzukot hrozivě. Když se pořádně zaposlouchal, jako by v něm slyšel slova: „Nedělej to, nedělej to!“

„Ještě chvíličku,“ řekl si Matouš a zkusil přemýšlet o něčem jiném. O domácím úkolu, který nedokončil, protože se příliš zdržel na Dutém jazyku. Tatínek to také u stolu nepřešel jen tak. To proto, že měl špatnou náladu. Josef a Alfredo mu v poledne přišli oznámit, že nazítří musí na rodinnou slavnost do Santa Cruzu.

„Samé výmluvy,“ zlobil se tatínek, když to při večeři vyprávěl mamince. „A málo platné, když jim řeknu, že to není možné. Půjdu tak jako tak! A pokus se teď sehnat jinou sílu na plantáž! Raději půjdou do rafinerie, ta má víc peněz a líp platí! Je to ostuda! Půdu nechají napospas a ti, co se tu na ní narodili, o ni vůbec nedbají.“

„A co lidé jako Enriqui,“ namítla maminka. „Lidé jako Enriqui, kteří pracovali celý život na plantáži. Ti musí mít koneckonců taky trochu klidu.“

„Enriqui sám říká, že je pro něho trest, když nemůže pracovat,“

řekl najednou Matouš. On věděl, proč Alfredo s Josefem chtějí tak najednou na pár dní pryč. To kvůli černému ptáku! V Santa Cruzu bydlila jedna jejich teta a ta znala všechny čáry a kouzla, kterým tu říkali „bruha“.

Bude znát jistě i nějaký lektvar, který je ochrání před nebezpečím, jež zvěstuje černý pták. Kdyby to ale řekl tatínkovi, darmo by ho tím ještě víc rozzlobil. A tak raději držel pusku.

Matouš si zívá. Musil si dát pozor, aby neusnul. Jestli cizinec zůstane celou noc na ostrově bez přikrývky, jistě se mu přitíží. A kdyby mu tak naposled umřel!

Matouš se prudce posadil na lehátko. Jak by to pověděl tatínkovi a mamince? To by pak musel tvrdit, stejně jako Enriqui a ostatní černoši, že na Dutém jazyku straší.

Oddychl si. Ale přesto se nezbavil tísnivého pocitu, jako by měl na prsou těžký kámen. Co se všechno ještě může stát, než se cizinec dostane z ostrova!

Odpoledne mu to ještě připadalo jako nádherné dobrodružství, jako něco, o čem člověk leda slyší nebo čte. Zdálo se mu skoro neuvěřitelné, že sám může zažít něco tak vzrušujícího.

Rozhlédl se po svém gázovém pokojíčku, klambú. Vypadalo to tu jako jindy, třebaže tu měl teď ve skřínce velký kus chleba, tubičku aspirinů, pytlík banánů, papáju a kus salámu. Zítra musí, hned jak půjde do školy, koupit z kapesného novou tubu aspirinu a salám. Snad to Paulína do té doby nepohřeší. A když mu nebudou stačit peníze, bude ho musit založit Japa. Jenomže mu nebude moci říci, nač peníze potřebuje. Nikdo, nikdo se nesmí nic dozvědět! Připadalo mu, že ho o to cizinec snažně požádal, když mu prve stiskl ruku.

Jestlipak postačí jedna deka, přemítal Matouš.

Musí! Víc si jich ze skříňky vzít netroufal. To by maminka určitě poznala, kdyby se náhodou šla podívat.

A co když pozná, že jí jedna chybí, a bude podezírat Josefa nebo Alfreda? Matouše zase polilo horko, honem se musel napít. V ústech měl vyschlo a rty jako troud. Tichounce se spustil z lůžka. Po hmatu otevřel dvířka skříňky a uchopil láhev vody. Teď ještě pohárek. Kampak ho postavil? Ne, to je papája. Odsunul plod stranou a vtom něco vypadlo. Nebyla to žádná rána, ale i ten nečekaný šramot nahnal

Matoušovi husí kůži. Nejraději by se byl natáhl na lůžko, usnul a probudil se celý šťastný, že to všechno byl jenom zlý sen, že na ostrově není v jeho stanu žádný nemocný cizinec a že přes záliv nikdy nepřeletěl černý pták.

Ale nedalo se nic dělat. Vzal na sebe jednou provždycky odpovědnost za tajemného muže a teď mu musil pomoci.

„No tak!“ pobídl se tiše. Znovu sáhl po pohárku. Když ho držel v ruce, postavil ho opatrně na zem, vytáhl z láhve zátku a zpola ho nalil. Štěrbínami pootevřených okenic sem prosvítalo měsíční světlo. Žlutá číška vypadala ještě žlutější. Matouš se na ni podíval, dřív než si poprvé lokl, a v téže chvíli ho napadlo, že ze stejného pohárku pil odpoledne cizinec. Od té doby ho neopláchl.

Matouš zaváhal. Maminka nechtěla, aby doma pili ze stejných skleniček a hrnečků. Bylo to nehygienické! Ale Matouš to vždycky cítil jako urážku, když se někdo nechtěl napít po něm.

A kdyby ho teď viděl tamten cizinec a cítil by, že se štítí napít ze stejného pohárku, možná že by ho to taky urazilo.

Matouš rychle vypil vodu.

Cizí muž to sice neviděl, ale na tom podle Matoušova názoru nezáleželo. Člověk se má za zády druhého chovat stejně jako v jeho přítomnosti.

Tak, a teď se podívá, jestli je na pobřeží čistý vzduch, a pak rychle na Dutý jazyk!

Do papírového sáčku nastrkal postupně potraviny, pak láhev s vodou a pohárek. Pokrývku vzal přes ruku. Ale než otevřel gázovou přepážku, všiml si, že je ještě v pyžamu. Rychle zase všechno položil, převlékl se, zkontroloval, má-li kapesní svítilnu, a podruhé se vydal na noční výpravu...

V domě hrálo rádio. Jestli se dostane nepozorovaně přes patio a dvůr, bude to hračka.

„Jako obyčejně! Chod' jako obyčejně!“ opakoval si stále. Protože čím obezřetněji se člověk chová, tím spíš se něco stane.

Dole na chodbě se Matouš zastavil a poslouchal, jestli ho nezaslechli rodiče. Ale nikdo na něho nezavolal. Hlavně aby sem nepřišla Paulína!

„Teď!“ pobídl sám sebe.

Ani nevěděl, jak se tak rychle dostal přes patio a dvůr.

Na plantáži bylo temněji, než čekal. Ale známý skřípavý zvuk mlýnů mu dodal odvahy. Cestou k zálivu už prošel tolikrát, že se tady vyznal popaměti. Dovedl si dokonce vybavit už z dálky, kde je nebezpečný mangrovový háječek s hnízdem maribomb.

Elina vypadala v měsíčním světle jako vrak vyhozený na pevninu.

Na bílém pobřeží bylo tak jasno, že se Matouš cestou k lodi bezděčně přikrčil. Občas se ohlédl, jako by se bál, že ho z křoví někdo pozoruje. Možná že tam někde v skrytu spí i černý pták. Anebo snad lítá i za noci?

„Tak a teď pojedeme na Dutý jazyk,“ pošeptal Matouš své loďce. „Podíváme se, co se tam děje. Musíme si dát pozor. Nikdo nás nesmí vidět. Jen aby se ten člověk nepoděsil, až nás uslyší. Tichounce zapískám, než přirazíme...“ Při té tiché samomluvě sešoupl Elinu na vodu. Než nastoupil, rozhlédl se ještě po plantáži. Možná že ji dneska vidí naposled! Před ním ještě nikdo za noci po zálivu neplachtil. Černoši si vyprávějí tolik historek ... a kdyby se snad něco stalo ...

„Nic se nestane,“ řekl tiše Elině, když s ní zručně manévroval směrem k ostrůvku. „Co by se mělo stát? Když ještě nikdy nikdo v noci neplachtil, tak taky nikdo nemůže vědět, jestli se tu za tmy něco děje! Enriqui žvaní! Nemyslíš, že Enriqui jen žvaní? Stárne. Tatínek to dneska večer říkal u stolu. A staří lidé pletou páté přes deváté. Neví, co mluví.“

Elina neodpovídala. Matouš sevřel prsty kolem lyry, jako by ji chtěl přinutit k odpovědi. Možná že mě má za blázna, že ji honím večer do práce, pomyslil si.

„Už to nebude dlouho trvat. Přistaneme, podíváme se, jak se náš host má, dáme mu pár aspirinů a pojedeme zpátky!“ přemlouval svou jolu.

Ale Elina nic nedbala. Jako by mu zkoušela proklouznout pod rukama.

Možná že je večer jiný vítr nežli za dne. Matouš se to pokusil zjistit na vlaječce. Byl teď blízko Dutého jazyka.

„Pozor!“ napomenul sebe i Elinu. Jestli nabere příliš ostrou zatáčku, ocitne se na útesu. Zadní stěna ostrova tonula ve tmě.

„Ne, ne, trochu doleva,“ poděsil se, když ho Elina táhla doprava.

Dalo mu to takovou práci, že na chvíli pozapomněl na cíl své cesty.

„Tak!“ řekl vítězně Elině, když bezpečně zakotvila. „Nevyšlo ti to, co? A teď zůstaneš ležet, dokud nepřijdu. Rozumíš?“ Sama by mu určitě neodplula, ale Matouš nevěděl, co si má myslet o starodávných historkách, že ve Velkých ústech mizí od nepaměti tajuplně čluny.

S papírovým sáčkem a pokrývkou v ruce se blížil ke stanu.

Nebylo nic slyšet!

Cizinec asi spal. Nebo byl v bezvědomí.

Matouš zvedl opatrně plátno stanu.

Nebylo nic vidět.

Rozsvítil kapesní svítilnu.

Ten člověk tam nebyl!

Ještě dříve, než se stačil podívat, jak se odtud dostal, chňapl ho někdo ze zadu za ramena. V Matoušovi by se krve nedořezal!

Neodvážil se ohlédnout!

Křičet nemohl.

Někdo ho vtláčil do stanu. A pak ho ta ruka pustila. Ozvalo se krátké zasmání. Matouš se podíval přímo do tváře skloněného cizince. Zřejmě se skrýval za stanem, zatímco přivazoval Elinu. Matouš si uvědomil, že se chtěl nejdřív podívat, kdo asi je ten pozdní návštěvník. Teď se teprve mohl taky zasmát. Zvedl sáček a pokrývku, aby ukázal, proč přišel.

„Ah ...“ řekl neznámý.

Do otevřeného stanu se linulo měsíční světlo. Matouš vybalil sáček a položil všechno na dřevěnou bednu. Pokrývku hodil na matraci. Dosud nepromluvil, třebaže si všiml, jak ho muž bedlivě pozoruje. Kdyby tak sám něco řekl, alespoň by věděl, jakou řečí mluví.

Matouš sáhl váhavě po aspirinu. Jak mu má vysvětlit, že je proti horečce?

„Prosím, proti horečce,“ řekl a podal cizinci tubičku.

Muž si ji pozorně prohlédl, vzal ji do ruky a několikrát ji otočil v prstech.

Možná že už mu je lépe, pomyslel si Matouš. Sám musí vědět, jestli si vezme.

„Vrátím se zítra. Bydlím tamhle!“ Ukázal směrem k Brakkeputu.

„A jmenuji se Matouš. Matouš de Rooy.“

„Matouš,“ opakoval cizinec.

Rozuměl tedy, co se mu říká, ale podle cizího přízvuku se dalo poznat, že mluví jinou řečí.

„Tak na shledanou zítra. Dobrou noc!“ řekl Matouš, než vyšel ze stanu.

Návrat se mu už nezdál tak nebezpečný. Teď jen aby se dostal rychle domů. Hbitě se spustil ze skály k Elině, nastoupil, uvolnil lano a zamířil na plantáž.

Vytáhl zrovna jolu na pobřeží a právě se ohlížel, jestli odtud není vidět, že se ve stanu na ostrově někdo skrývá, když uslyšel od mangrovů nějaké zvuky. Bleskurychle se skryl za trup lodi.

Je tam někdo?

Někdo tam chodí tichým, dlouhým krokem.

Tatínek?

Matouš se opatrně blížil k zádi a trochu strčil do kormidla, takže se pomalu odklonilo.

Byl to Enriqui!

Co ten tu chce?

Zpozoroval snad něco? Ví, že není, v posteli? Nebo že se něco děje na Dutém jazyku?

„Ale to si přece myslí pořád,“ uklidnil se Matouš.

Hele, teď vytáhl něco z kapsy a hodil to rozmáchlým obloukem do zálivu.

Zřejmě aby zahnal zlé duchy!

Matouš se málem nahlas uchichtl. Zlé duchy! To tak! Obyčejného člověka, který před něčím prchá.

Matouš znovu vykoukl za kormidlem. Enriqui šel podél vody směrem ke své chatrči, postavené blízko zátočiny, kde kotvily jiné čluny. Když se mu ztratil z očí, vylezl Matouš z úkrytu a u mangrovů se dal do běhu.

Nikdo si nevšiml, že se vkradl do domu.

Teprve když se celý udýchaný svalil na lůžko, vzpomněl si, že se zapomněl cizince zeptat, jak se tu vlastně vzal.

Kapitola sedmá

Matouš se v životě tak špatně nevyspal jako po své noční výpravě na Dutý jazyk. Několikrát se probudil, protože měl zlé sny. Jednou viděl černého ptáka, podruhé zas cítil stisk cizí ruky v zátylí.

Jednou za ním dokonce přišla maminka, aby ho probudila z těžkého snu. „Copak je to s tebou?“ zeptala se starostlivě a shrnula mu mokré vlasy z čela.

„Nic!“ řekl Matouš zkrátka a přetáhl si prostěradlo přes obličej. Báł se, že jí jinak všechno poví, a to nesměł.

Maminka mu zase prostěradlo odhrnula. „Takhle by ti bylo horko. Musíš si lehnout na bok, a ne na záda. Z toho máš pak těžké sny.“

Matouš si poslušně lehl na bok, tváří ke zdi, a dělal, že spí. Ať si maminka myslí, že se mu něco zdálo proto, že ležel na zádech.

„Kdyby tak věděla ...“ bylo to poslední, co mu blesklo hlavou, než usnul.

Nazítří se probudil velmi brzy. Ani Paulína u nich ještě nebyla a ta chodila už o půl šesté. Bydlila právě tak jako Alfredo, Josef a Enriqui v jednom z domečků u zátočiny. „V tom nejhezčím domečku ze všech,“ říkávala. Zvenčí vypadal úplně stejně jako ostatní domky, ale Paulína se pyšnila vnitřkem. Protože uvnitř stál stolek a pár židlí, skříňka a starobylý kufříkový gramofon: staré harampádí, které dostala od tatínka a maminky, když jim už dosloužilo. Na skřínce stály všelijaké fotografie Matouše. Dřív k ní Matouš chodíval rád na návštěvu, ale poslední dobou ne. Nevěděl nikdy, jak se tvářit, když Paulína v jednom kuse vyprávěla, jaký býval jako malý chlapec. A že jeho maminka a tatínek jsou zlatí lidé. Nikdy se neudržel, když Paulína prohlásila o tatínkovi, že je „dokonalá dáma“. Znělo to tak směšně, ale černoši to pokládali za běžný výraz.

„Jestlipak ten člověk v noci spal?“ dohadoval se Matouš. Podíval se na hodinky, bylo sotva pět hodin. V půl osmé musil do školy. Předtím to docela dobře stihne na Dutý jazyk a podívá se, jak se věci mají.

Vstal tichounce z postele, popadl šaty a kradl se do koupelny. Ale

maminka ho přece jen zaslechla.

„Matouši, do postele! Je ještě moc brzo!“

„Já se chci projet,“ zavolal.

„Tys dneska tak špatně spal...“ Co maminka řekla dál, to neslyšel, protože pustil vodu. Celý se rozklepal pod studenou sprchou.

Když byl hotov a scházel po schodech, zavolala na něho maminka: „Ve čtvrt na osm ať jsi zpátky, slyšíš!“

„Jo-o,“ odpověděl.

Dole u spížky zaváhal. Neměl by s sebou ještě něco vzít? Ale co? Banány. Těch si směl nabrat, kolik chtěl. Na to maminka tak brzy nepřijde. A ještě je tu láhev vody.

Počkat. Ten člověk by si možná rád zakouřil. Ale víc než dvě cigarety si Matouš vzít netroufal. V kuchyni sebral krabičku sirek.

„Já to fakt všechno zaplatím,“ řekl si tiše cestou k zálivu. „Tak.“ To povídal Elině. „Dneska jsme si přivstali.“

Než nastoupil, podíval se Matouš po zálivu. Černého ptáka nikde neviděl. Dobré znamení. Jestli to byl opravdu ten pták, co věští nemoci, dalo by se předpokládat, že se cizinec už uzdravil.

Nejdřív pojedou k ústí zálivu a pak zpátky, pomyslně si Matouš. „Jestli ten člověk ještě spí, bude lepší ho nerušit.“

Elina jela tak povolně, že Matouš vyplul ze zálivu dřív, než se nadál.

„Mohl bych docela dobře ještě kousek dál.“

Ale vtom uslyšel svoje jméno.

Ohlédl se.

U zátoky stáli Enriqui, Alfredo a Josef. Mávali mu, aby se vrátil.

Matouš přehodil rozzlobeně kormidlo: šlo mu to zrovna tak pěkně.

Má přejet kolem zátočiny, nebo ne? Dost možná, že ho bude Enriqui zpovídat, co dělá tak brzo na vodě. Ale když přejede kolem beze slova, tak to bude taky podezřelé. Lepší, když se bude snažit vyzkoumat, co tam ti tři dělají tak časně zrána. Jestli chtějí jet na ryby, tak to bude musit se svou cestou na ostrůvek počkat, než vyplují ze zálivu.

„Haló!“ zavolal, když proplouval pomaloučku těsně u pobřeží kolem zátoky. „Jedete na ryby?“

„Pojedeš s sebou?“ zeptal se Alfredo.

„Já mám teďka vlastní loď. Jinak by Paulína stejně nadávala, že smrdím rybinou.“

Černoši se rozesmáli.

„Smíš vůbec takhle brzo jezdit?“ podíval se mu Enriqui přímo do tváře.

„Mamka to ví,“ odpověděl Matouš a pokusil se při tom podívat na starého černocho stejně zpřímá. Ale dobře mu v hloubi srdce nebylo.

„Kdy vyrazíte?“ zeptal se rychle.

„Jsme připraveni,“ řekl Josef.

„A nemusíte na rodinnou slavnost?“ dobíral si je Matouš. Teď doběhl zase on je.

„Jó, jen co budu hotoví,“ odpověděl Alfredo táhle, dloubl do Josefa a významně na něho mrkl.

Enriqui mu něco řekl. Matouš nerozuměl co, ale ti dva sebou najednou tak hodili, že Matouš sotva stačil s Elinou uhnout. Za halasného pokřikování spustili černoši rybářské čluny na vodu. Z jednoho domku vyběhl asi desetiletý kluk a vyšplhal se Enriquimu do člunu.

„Hej, José!“ Matouš mu zamával. „Stav se někdy. Můžeš se mnou.“

José tak vyskočil, že si narazil hlavu o ráhno. A jako kdyby to nestačilo, dostál od Enriquiho ještě záhlavec. Spustil takový křik, že se Matouš rozesmál.

Dříve si José hrával často na Brakkeputu, ale poslední dobou skoro už nechodil.

Asi má doma moc práce, pomyslnil si Matouš, třebaže si nedovedl představit, že by si José dával s něčím práci. To spíš takhle dělat lotroviny...

Cestou na Dutý jazyk se Matouš neustále ohlížel, jak daleko už jsou rybářské čluny.

„Tak, teď by to šlo.“ Zamířil rovnou k ostrůvku.

Privazoval jolu schválně hodně pomalu a pískal si hlasitě a falešně písničku. Teď se alespoň ten člověk nelekne, až vejde.

„Haló!“ zavolal tichounce Matouš, když se skláněl u vchodu.



„Haló!“ Muž seděl zpříma na matraci. Vlasy ještě pocuchané. Zíval na celé kolo.

Matouš se rozesmál. „Vyspal jste se dobře?“ zeptal se ještě trochu na rozpacích. I za šera si všiml, že ten člověk vypadá mnohem čistší než včera. Možná že v noci plaval v zálivu nebo že se umyl mořskou vodou.

Mýdlo, pomyslně si Matouš. Musím mu přinést mýdlo. Abych si pomalu udělal seznam, co mu mám všechno přinést, jinak toho polovinu zapomenu.

Vyndal z kapsy dvě cigarety a sirky a položil to před muže. Banány a láhev vody postavil na bednu. Viděl, že jídlo, které přinesl včera, už zmizelo, stejně tak jako voda. Slyšel, jak si muž rozškrtl zápalku.

„Good boy,“ řekl znenadání. Matouš se začervenal, protože natolik anglicky uměl, aby pochopil, že ho cizinec chválí.

„Až přijdu ze školy, tak přinesu víc,“ řekl rychle.

„Víc ...“ opakoval muž a usmál se.

Matouš se na něho překvapeně zadíval. Tak on mluví taky trochu nizozemsky! To je dobře.

„Jste ještě nemocen? Ill?“ zeptal se Matouš.

Muž zavrtěl hlavou a Zhluboka vdechl cigaretový kouř.

Teď bych už neměl říkat nic, pomyslně si Matouš a posadil se ještě trochu nesměle na zem vedle muže. Sebral malého kraba, lezoucího po skále, a vyhodil ho ven ze stanu.

Cizinec vykouřil cigaretu do polovičky, pak ji udusil a zbytek si pečlivě schoval do roztržené kapsy kalhot.

Chvilí bylo ticho. Do stanu zaléhal jen zpěv ptáků z plantáže a skřípání brakkeputských mlýnů.

Když už ticho začínalo působit tísnivě, řekl Matouš: „Tohle je Bílý záliv. A tamto tatínkova plantáž, Brakkeput.“

„Ostrov?“ zeptal se muž.

„Aha, ostrov. Ten se jmenuje Curacao.“

Muž přemýšlivě přikývl. Teď si asi představuje, kde to přesně je, pomyslně si Matouš. Kam měl asi namířeno? Podíval se potají na cizince. Měl laskavou tvář. Zvláště když se smál. Ale bylo na něm vidět, že toho hodně prodělal. Vypadal příšerně unaveně.

„Den?“ zeptal se znenadání.

Matouš se ulekl, protože se právě rozhodl, že se přece jen zeptá, odkud je a jak se sem dostal.

Váhavě odpověděl, kolikátého je.

Muž přikývl.

Matoušovi nevadilo, že byl tak skoupý na slovo. Způsob, jakým se

díval a jak gestikuloval, byl vlastně také řečí svého druhu.

Matou se mu podíval na ruce. Dnes v noci ho chytily v zátylí. Pronásledovalo ho to ve snu. A přesto to nebyly zlé nebo hrubé ruce.

„Jak se jmenujete?“ Ta otázka mu vyklouzla dřív, než se nadál. Matouše polilo horko. Co to provedl! Jestli je ten člověk jeden z pěti uprchlíků, tak mu přece neřekne, jak se jmenuje.

A taky že ne! Už to bylo tady. Muž zavrtěl několikrát hlavou a díval se, že z toho šla hrůza.

„Já o tom nikomu neřeknu!“ Matouš si na vysvětlenou položil prst na ústa.

Cizinec odpověděl několika rychlými větami, kterým Matouš nerozuměl, ale už se nedíval tak hrozivě a to bylo hlavní.

„Tak já půjdu. Na shledanou odpoledne po škole.“

Matouš nezamířil s lodí rovnou k domovu.

„Musím si to nejdřív promyslet,“ řekl si.

Co? Jestli má doma říci, že je na Dutém jazyku cizinec.

Zavrtěl hlavou. Ne, to ne. Slíbil, že bude mlčet.

A co by pro něho mohl ještě udělat?

Může se postarat, aby měl co jíst a co pít a aby na něho nikdo nepřišel. Ale co dál?

Ta myšlenka ho neopouštěla. Při snídani a cestou do školy skoro nepromluvil. Teprve když se k němu vrhli Japa, Tip a Viktor a křičeli jeden přes druhého: „Slyšel jsi to už?“, vytrhl se z přemýšlení.

„Včera tudy projeli. Asi ve tři,“ chrлил ze sebe zadýchaný Viktor.

„Ve člunu byli čtyři.“

„Pátý se utopil,“ řekl Tip.

„Ne, byl mrtvý, a tak ho (hodili přes palubu,“ opravil ho Japa.

„Jak to víte?“ zeptal se Matouš. Teď si musí dát pozor, aby se neptal víc, než je třeba. Možná že by jim to bylo podezřelé.

„Ať to řekne Viktor, ten toho ví nejvíc,“ rozhodla Niki, která právě přiběhla se svou kamarádkou ze třídy.

„No,“ Viktor se před ně postavil a chvíli počkal, aby zvýšil napětí. „Hlídka na Černé hoře včera odpoledne zahlédla malý škunérek zřejmě bez kormidelníka, volně unášený po vodě. Hned to hlásila přístavnímu dozorcí a policii.“

„...a chytili je?“ Matouš se podíval výhružně na kamaráda.

„Co si myslíš?“ vybuchl Viktor.

„Nech ho domluvit,“ mírnila ho Mady.

„Doktor Van Boom, co vždycky kontroluje lodi, jim vyjel naproti na člunu. Měl s sebou léky, potraviny a vodu. Setkal se s nimi a řekl jim, ať jedou dál. A pak jim všechno, co měl na palubě, přendal do lodi...“

„Prima! To je celý doktor Van Boom,“ vykřikl Matouš nadšeně.

„No a teď snad chápeš, že taťka už nemohl nic dělat, když se mu člun ztratil z očí,“ řekl Viktor a významně mrkl.

Všichni se smáli, jen Gerard de Wit ne.

„Policie tvýho táty si prostě nechce špinit ruce,“ řekl. „A to si myslíš, že ostrovní správa spolkně jen tak beze všeho, že tvůj táta nechal pláchnout pět zločinců?“

„Jdi se vycpat!“ křikla na něho Niki.

„To byl nápad Van Booma,“ křičel Japa. „Viktorův taťka nemohl nic dělat!“ hulákal Japa.

„Hele, poslouchejte,“ překřičel je Matouš. „Neříkal doktor Van Boom, jak na tom byli se zdravím?“

„Špatně, to dá rozum!“ odpověděl Viktor. „Ale byli mu moc vděční za pomoc.“

„Může být rád, že ho rovnou neoddělali, lotrové!“ dopaloval je Gerard.

Než by řekl švec, vlepil Matouš Gerardovi jednu do tváře, až se z toho zapotácel. „Řekni to ještě jednou! Řekni to ještě jednou!“ křičel jako pominutý.

„Hele, kluci, nechte toho,“ vložila se do toho Niki. „Jestli vám na to přijdou...“ Nechápala, proč se Matouš dal tak rozčilit.

Obrátil se co nejlhostejněji na Viktora. „Cos to říkal o tom pátém, co se utopil...“

„No jo,“ pokrčil Viktor rameny. „Víš přece, že na vyhlášce stojí, že se hledá pět mužů. A doktor Van Boom tvrdí, že na palubě škuneru viděl s určitostí jen čtyři lidi. Po městě se teď povídá, že ten pátý se utopil. Anebo že umřel vyčerpáním a ostatní ho hodili přes palubu. Tak už to na moři chodí.“



Skupinka ztichla. To ticho Matouše skličovalo. Protože teď si byl jist, že cizinec na Dutém jazyku je zaručeně jeden z těch uprchlíků. Ten pátý! Ten pohřešovaný!

„Nejsou to zločinci, to si piš!“ křičel Matouš. „Víš právě tak dobře jako my, že v Uquique zavírají lidi do vězení pro nic za nic! Každý, kdo je proti vládě, musí do basy, i když vůbec nic neudělal.“

„To je fakt,“ přitakal Viktor. „Byli to prostě političtí uprchlíci.“

Myslíš, že by je můj táta jinak nechal jen tak beze všeho pláchnout?“

Matouš se chvíli rozmýšlel, má-li se vyptávat dál. Nebude to ostatním podezřelé?

Pročpak se nedržel u ostatních, pomyslel si Matouš. Ušetřil by mi tak fůru starostí. Teď abych koukal, co si s ním počít! V polední přestávce, kdy chodívá k Japovi na jídlo, musí ještě nakoupit, co je třeba. Ať si Japa myslí, že to má přinést domů.

Vzdychl si. Cizinec ho přiváděl do samých trampot a nesnází.

„Hej! Zvoní!“ strčila do něho Niki. Cestou do třídy se držela vedle Matouše. „To je ohromné, co udělal doktor Van Boom. Teď alespoň nemusíš...“ rychle se ohlédla, jestli to neslyšel někdo ze třídy.

„Pst!“ zarazil ji Matouš. Měl pocit, že by se prozradil, kdyby se teď někdo začal ptát na Dutý jazyk.

„V neděli k vám přijedem. Půjdeme plachtit?“ zeptala se Niki, než se usadila na své místo.

Matouš přikývl, že ano. Ale v téže chvíli si uvědomil, že to nepůjde. Představte si, že by Niki začala škemrat, že chce na Dutý jazyk!

Celé dopoledne si vymýšlel, jak to jenom Niki rozmluví. A poslední hodinu dostal za trest zvláštní úkol, protože ani po třetím napomenutí nedával pozor.

Ale to nejhorší ho čekalo doma! Slyšel, jak se Paulína v kuchyni pouštěla do Enriquího.

„Zloději špinaví!“ láteřila. „A ke všemu mi pláchnou, že prý musí na rodinnou slavnost. To se asi báli, že tam budou o hladu, jinak by mi neukradli salám ze spíže!“

Matouš zůstal jako přimražený, školní tašku pevně přitisknutou k boku. Měl pocit, jako by každý mohl vidět ten nový kus salámu, který koupil v poledne a měl ho schovaný v brašně. Díval se upřeně na dveře spížky. Tam, tam ho chtěl propašovat, dřív než by ho Paulína pohřešila. Jenže ta dvířka vždycky tolik vrzala!

Rodiče byli naštěstí ještě v sále. Jen aby zatím nepohřešili ty cigarety. Ty musí také ještě vrátit.

Teď!

Udělal pár dlouhých, opatrných kroků po špičkách, otočil knoflík na dveřích spíže a vklouzl do temného kumbálku. Hlavu stáhl mezi

ramena, to byl starý zvyk, vždycky se totiž bál, že na něho spadnou švábi, usazení na stropě.

Tak! Salám ležel na svém místě.

Když se zase vrátil do chodby, slyšel ještě Paulínino hartusení.

„Co pořád máš?“ zeptal se, když vešel do kuchyně s tváří jako neviňátko. Za Paulíninými zády mrkl na Enriquiho, ale ten na to nereagoval. Asi mu taky něco nešlo pod nos. A Paulína hned spustila nové lamento, jak jí Alfred s Josefem ukradli kus salámu.

„A dívala ses dobře?“ zeptal se Matouš.

Ale to nemě! Vzal to za špatný konec. Protože Paulína se rozzlobila ještě víc. Ví prý sama dobře, že stárne, ale nikdo jí to předhazovat nemusí.

„Možná že ten salám ukradl ten černý pták!“ Matouš byl jediný, kdo se při těch slovech zasmál. Enriqui se ještě víc zamračil a brblající Paulína se hrnula z kuchyně do spížky. Matouš šel za ní, protože se mu nechtělo zůstat o samotě s Enriquim. Kdoví, možná že Enriqui zpozoroval, jak se tam dnes v noci krčil za Elinou.

„Dioso!“ vykřikla překvapená Paulína. Vyšla ze spížky se salámem v ruce.

„Tak vidíš!“ triumfoval Matouš. Nejraději by si byl zavýskl ulehčením, že to tak dobře dopadlo. Protože co by si počal, kdyby se Paulína nedala vyvést ze svého podezření a pověděla to na Alfreda a Josefa mamince!

Teď ještě cigarety ... To už bylo snazší.

Každý v domě si už zvykl na to, že Matouš zmizí okamžitě po škole na Dutý jazyk a píše si tam úkoly. Proto mohl i tentokrát bez povšimnutí odejet. A třebaže věděl najisto, že tam najde svého cizince, přesto se znova ulekl, když ho uviděl ve stanu. Seděl na matraci, hlavu složenou na kolenou.

Jako by to už ani nebyl můj stan, pomyslně si Matouš. Copak si tu teď mohl klidně sednout a pustit se do úkolů, když mu ten člověk koukal na prsty!

„Bud'te zdrav,“ pozdravil Matouš.

Muž nejdřív vůbec nevzhlédl, a to ho polekalo. Snad se mu něco nestalo? Třeba ho uštkl škorpión, ačkoli škorpióna na Dutém jazyku ještě v životě neviděl. Kraby, to ano, těch tam bylo!

Vtom si všiml, že muž dýchá, a hned se uklidnil. Alespoň že žije

...

„Podívejte,“ řekl a rozestavil před matrací své nákupy. Cigarety položil navrch. Muž se na to podíval, pak na Matouše, ale zdálo se, že nic nevidí.

„To je pro vás,“ řekl Matouš a ukázal na nákupy a pak na cizince.

Muž vzal balíček cigaret, otočil ho v prstech a prohlížel si ho tak pozorně, že vzbudil Matoušovu zvědavost. Co je na tom balíčku tak zvláštního? Byly to obyčejné cigarety, jaké kouřil tatínek. Proto je také koupil a dvě z balíčku vrátil doma na místo. Snad cizinci není divné, že mu dal načatý balíček?

Ne, dívá se na vnější stranu. Matouš k němu přilezl na kolenou, a zatímco vyndával z brašny knihy a sešity a tvářil se, že je tím plně zaměstnán, pokukoval po balíčku cigaret.

A najednou to uviděl!

Či spíše vycítil, co upoutalo cizincovu pozornost.

Byla to velká barevná plachetnice na vnější straně balíčku.

Připomenula mu snad loď, na které prchl? Nebo kamarády, o kterých nic neví?

Nebo snad?

Matouš se neodvážil uvažovat dál. Polilo ho takové horko, že raději vylezl ze stanu.

Elinu tam dosud byla! To bylo také první, čeho si všiml.

Pročpak se na ni hned podíval?

Ne, pomyslí si zoufale. Ne, Elinu ne!

Rychle se ohlédl, jestli si snad cizinec nevšiml, nač právě myslil. A pak se už neodvážil na Elinu ani pohlédnout. Ještě aby ho tak sám přivedl na tu myšlenku!

Matouš změřil očima vzdálenost z Dutého jazyka k pobřeží, kde vždycky ležela jeho jola. Dalo se to klidně uplavat.

A plachetnice se přece nedá zavřít na zámek.

Napovídá tomu člověku, že se to v zálivu hemží žraloky. Ale jestlipak mu bude věřit? Bylo přece jasné, že na Dutý jazyk cizinec sám připlaval. Připlaval z otevřeného moře až sem do zálivu. A taky se mu nic nestalo.

Matouš se kousl do spodního rtu a sevřel ruce v pěst. Pročpak je

to vždycky tak těžké, když chce člověk pomoci druhému ...

Kapitola osmá

Přijela Niki!

„Vzala jsem si plavky,“ volala hned na schodech, jakmile se objevila s tatínkem a maminkou na Brakkeputu. „Pojedem plachtit!“

„Ano, ale ne hned!“ odpověděl jí okamžitě Matouš.

„Neměl bys nejdřív pozdravit tetičku Elsu a strýčka Dika?“ napomenul ho tatínek.

Matouš to udělal s kyselým obličejem. Neměl rád návštěvy. Koukal se vždycky ztratit, jakmile někdo přišel, ale dnes musil zůstat nablízku, aby co nejméně pozdržel Niki.

Seděl tedy jako dobře vychovaný chlapec s dospělými v sále a pil pomaloučku limonádu. V duchu se tomu musil smát. Viděl se v zrcadle, zavěšeném na protější stěně. Vypadal jako hošíček na reklamním plakátu, jak tam seděl a poslouchal s pochýlenou hlavou zúčastněně řeči dospělých.

Niki mu několikrát dala znamení, že už chce jít, ale Matouš nereagoval. A dělal také, že nevidí, jak se na něho občas zadívala maminka. Ta taky jistě nechápala, proč tu tak pokorně sedí jako oukropeček.

Ale Niki, která si nikdy nebrala servítek, skočila najednou rodičům do řeči a vykřikla na plnou pusu: „S tebou je ale dneska otrava!“

„Ale Niki!“ poděsila se její maminka.

Matouš se začervenál. Všichni se na něho dívali. Musil vstát.

„Tak pojd’!“ vzdychl si tak významně, že se tatínek rozesmál.

„To přejde, až mu bude dvacet,“ řekl strýček Dik.

Hm, pomyslně si Matouš, když se loudal za Niki ze sálu. A to si myslí, že je vtipný ...

„Hele, Matouši,“ zaváhala Niki.

„No?“ odsekl Matouš. Co zase má!

„Jestli se ti do toho nechce, tak mužem plavat v bazénu ...“ Při těch slovech se na něho nepodívala.

Matouš si najednou připadal jako ten největší padouch pod sluncem. Niki se těšila celé týdny, že si spolu zaplachtí. A teď řekla, že to není třeba, protože si všimla, že se mu do toho nechce.

Matouš polkl. Na Niki byl člověk prostě krátký. Byla... byla to prostě Niki!

„Ale kdepak,“ vypravil ze sebe stěží. Ale nevěděl, proč to vlastně řekl. Viděl, jak se sestřence rozjasnila tvář. Usmívala se rozpačité temnými očima.

„Můžeš plachtit, jak dlouho budeš chtít. Já tě to naučím!“

Možná že se jí pak nebude chtít na Dutý jazyk, pomyslně si Matouš. Nečekal, co na to řekne, a hned se zase hnul do domu.

„Počkej, já se převlíknu!“ křikl přes rameno.

Štěrbinami v žaluziích viděl, jak Niki stojí na patiu.

Jen aby to dobře dopadlo, pomyslně si. Jen aby ten člověk zůstal ve stanu, jak jsem mu říkal včera.

Všechno šlo jako na drátku.

Niki dalo takovou práci plnit všechny Matoušovy příkazy, že ze sebe nestačila vypravit ani slovo. A Matouš se už postaral, aby se nepřiblížili k Dutému jazyku.

Když jí Matouš k polednímu zavelel mířit k pobřeží, zeptala se váhavě: „Myslíš, že to už trochu umím?“

„Trochu?“ odpověděl Matouš velkodušně. „Jde ti to na začátečnici ohromně!“ Ale přesto se nakonec posadil ke kormidlu sám a ovinul si otěž o vlastní zápěstí. Člověk musí znát záliv jako svoje boty, když chce bez úhony ke břehu.

„Ani jsme si nezaplavali,“ řekla Niki, když společně s Matoušem vytáhla jolu na pobřeží. „Neměli bychom se ještě smočit?“

Matouš se podíval na hodinky. „Máme ještě chvíli.“

Niki byla první ve vodě. Hned se potopila. Matouš se za ní podíval. Kde asi vyplave? Niki byla lepší plavkyně než on a vydržela také déle pod vodou.

Tamhle! Konečně!

„Niki!“ vykřikl Matouš. „Ne tak daleko!“

Slyšel, že na něho volá, ale nerozuměl, co.

V životě tak rychle neplaval jako teď! Jen aby ji dohonil. Když ji dostihl, nemohl ze sebe vypravit slovo.

„Co je?“ zeptala se překvapeně. Ležela na zádech a cákala mu vodu do obličeje.

„Mamka nechce, abychom plavali tak daleko. Víš, žraloci...“

Niki se střelhubitě otočila. Matouš se v té chvíli sám polekal, třebaže věděl, že to řekl jen proto, aby ji dostal ke břehu, a hlavně dál od Dutého jazyka.

„Poplavme zpátky!“ řekla váhavě. „Ale je to škoda, už to není daleko na Dutý jazyk.“

„Zbláznila ses!“ Matouš se podíval po očku na Dutý jazyk, jestli tam není něco vidět.

„A ty si tam jezdíš každý den,“ odsekla mu Niki rozhořčeně, protože si na ni bratránek tak vyjel.

„Už ani ne.“ Matouš doufal, že mu uvěří. Když vylezli z vody, tak jí to vyložil. „Enriqui má spoustu řečí. Před nedávnem se mu zdálo, že viděl v zálivu nějakého zlosyna. A minulý týden přeletěl přes ostrůvek několikrát černý pták. Seděl mi na stanu. Sám jsem ho viděl, když jsem kolem projel s Elinou.“

Niki se ohlédla na tajuplný ostrůvek. „A jel jsi tam potom ještě?“

Matouš neodolal a prohlásil hrdě: „No jasně!“, ale když uviděl sestřenčin údiv, poznal, že udělal chybu.

„To víš,“ opravil se rychle. „Do smíchu mi zrovna nebylo.“

Niki se zazubila. To je celý Matouš. Japa a Tip by si raději jazyk ukousli, než by se přiznali, že se něčeho bojí. A když na to přijde, byli možná větší strašpytlové než Matouš.

„Gong! K obědu!“

Matouš drcl do Niki a pak se v mokrých plavkách honili po plantáži až ke stavení.

„Ne tak divoce!“ volala na ně teta Elsa, když se řítily přes patio.

„Já už umím plachtit, mami! A Matouš říká, že mi to jde ohromně!“ ječela Niki celá bez sebe.

„Tak se jdi rychle převléknout. A ty taky, Matouši!“ řekla jeho maminka.

„Odpoledne pojedem na Dutý jazyk!“ křičela Niki, než vyběhla

před Matoušem do schodů.

„To zrovna!“ ucedil Matouš.

„Jen si dej pozor,“ řekla Paulína. „Černý pták...“ A pathala se na pantofličkách dál. Niki nerozuměla, co si to dál ještě mumlá.

„Já mám ráda černé ptáky!“ křičela Niki seshora.

Ale když po jídle stanula s bratrancem sama před Elinou, byla najednou jako beránek. Matouš si toho povšiml.

Počkej, já tě dostanu, pomyslně si pomstychtivě, protože ho prve tak polekala svou poznámkou.

„Tak chceš na Dutý jazyk, nebo ne?“ zeptal se.

„A co ty?“

„Já se ptám tebe.“

„No, když nepůjdeš sám ...“

Niki vyryla nohou do písku křivku. Matouš se na ni podíval. Podobala se trochu ptákoví. Když si Niki všimla, že se dívá, rychle svou kresbu smazala.

„Já vím něco lepšího,“ řekla kvapně. „Budeme střídavě plachtit a druhého potáhneme za sebou na lanu po zálivu.“

„Dobře,“ odpověděl Matouš. Tak vida, jak ji ve vší slušnosti knokautoval.

Ale jakmile spustili Elinu na vodu, už svého rozhodnutí litoval. Není přece blázen! Nechat Niki samotnou v lodi, když plachtila samostatně sotva jedno dopoledne. Kdyby se něco přihodilo, nemohl by zaskočit, až bude viset na laně ve vodě.

„Nejdřív budeš plachtit ty,“ rozhodla Niki. Snažila se připevnit na záď rezervní lano, které vozil Matouš vždycky s sebou.

„Počkej, to není jen tak,“ řekl Matouš, když viděl, jak se lopotí. „Dej to sem!“ Upevnil lano a hodil sestřence volný konec do vody.

„Až budeš unavená, tak zakřič!“ Nastoupil do joly.

„Ne daleko do moře!“ volala na něho Niki.

Všechno šlo dobře až do chvíle, kdy se Niki zase vydrápala na palubu a chtěla také sama plachtit. Matouš se jí to pokoušel rozmluvit.

„Jsi teď moc unavená,“ řekl. „A jestli mi poroucháš loď, tak uvidíš ...“



„Prosím tebe!“ odstrčila ho Niki vši silou od kormidla. Matouš ztratil rovnováhu a Niki využila příležitosti a zmocnila se otěže. Elina při tom sebou nečekaně trhla.

„Ty sis vážně myslila, že tě tu nechám samotnou!“ vysmál se jí Matouš, ale když Niki řídila Elinu bezpečně celou čtvrt hodinu po zálivu, připadalo mu najednou dětinské dělat, jako by jí vůbec nevěřil. Kdyby tak něco podobného provedla ona jemu!

„Tak dobře. Já půjdu!“ Rozhlédl se ještě rychle po palubě, je-li všechno v pořádku. Odpustil si poznámku, aby se nepouštěla k Dutému jazyku. Povídačky o černém ptáku jí nahaly beztak dost strachu. A kdyby jí sám něco řekl, možná že by se ještě rozmyslela.

„Tak plav!“ naléhala Niki. Bála se, aby si to Matouš naposled ještě nerozmyslil. Vzepřela se nohama, aby neztratila rovnováhu, až bratránek skočí přes palubu, ale loď se ani nerozkolíbala, když se Matouš polehoučku spustil do vody.

To tak, aby něco riskoval!

Hledal pod vodou po hmatu konec lana, ale přitom nespouštěl Niki z očí. Plaval vši silou za lodí, aby jí byl co nejbliže a uvolnil se teprve, když si omotal lano pevně o obě zápěstí. Voda mu stříkala do tváře. Zvedl na okamžik hlavu, aby viděl, jak daleko je za jolou. Odhadoval to tak na tři čtyři metry. Mohl dokonce i trochu blíže, ale to by si už musil dávat pozor na kormidlo. Vtom jola nabrala takovou rychlost, že se už nedokázal přitáhnout.

„Hej!“ zahalekal na sestřenku. Ale buď neslyšela, nebo nestačila zmírnit rychlost, Elina se řtila jako divá. Čím dál tím rychleji...

Jak se to přesně všechno zběhlo, to Matouš nevěděl, protože se právě potopil. Cítil, jak se mu lano zařezává do zápěstí, nejraději by zařval bolestí. Musí se odpoutat! Ale to by plachetníci už nedohonil a kdo ví, co by se potom stalo.

Zase zvedl hlavu z vody.

„Niki, drž se doprava!“ křičel ze všech sil. Mířila přímo na Dutý jazyk.

Niki se ohlédla, a místo aby udělala, co říkal, vyplázla na něho jazyk.

„To je bašta!“ výskala.

„Doprava! Říkám ti: doprava! Jinak ...“

Nedořekl, protože ho zahltila voda.

Musí vydržet, musí...

Ta zatracená holka ...

Jen ať počká ...

Jenže čekat se teď nedalo.

Když zase prohlédl a uviděl Elinu, s hrůzou si uvědomil, že jsou blízko Dutého jazyka.

„Chceš nás rozbít na cimprcampř?“ Se zoufalou odvahou uvolnil smyčku kolem zápěstí, ale lano nepustil. Přitáhl se co nejbliže ke kormidlu, kterým Niki mávala doprava doleva jako blázen.

„Udržíš to?“ křičel Matouš. Konečně se chytil z boku lodi. Ale byl tak příšerně vyčerpaný, že se nedokázal vytáhnout na palubu. Věděl jen jedno: nesmí pustit plachetnici k Dutému jazyku.

Ke strachu, že se mu poškodí jeho jola, se přidal i strach, že si Niki všimne cizince. A hluboko v srdci pocítil i děs, který znal od malička: v okolí ostrůvku není bezpečno!

Je něco jiného, když člověk vystupuje z člunu bezpečně na pevnou zem, a něco jiného, když se nechá vláčet uondaný a bezmocný mezi zrádnými útesy.

Ještě pár metrů.

„Drž se doleva! Víc doleva!“ křičel Matouš na Niki. A ze všech sil se opřel do kluzkých bočnic.

Elina sebou nejistě šklubla, pak ji Niki naštěstí zvládla a velkým obloukem se smykli kolem krajního výčnělku Dutého jazyka.

„Pozor na vítr!“ volal Matouš. „A na kormidlo!“ To poslední si jen tak vymyslel. Nesměl dopřát sestřence ani chvilku, aby se podívala na ostrůvek.

Jen aby cizince nevyhlákal ten rámus ze stanu!

„Pojď, přistaneme!“ volala na něho Niki. „Abys mohl vylézt na palubu.“

„Vždyť by mě to tady rozemlelo!“ křikl na ni Matouš.

Sláva! Už byli za Dutým jazykem. Matouš se ohlédl.

Nebylo nic vidět!

„Podruhé už na mě nechod!“ vyjel si na Niki, ale hned litoval, když uviděl, jak je bledá.

„No jo,“ řekla a nechybělo mnoho, byla by se dala do pláče.

„Počkej, já se pokusím vylézt nahoru.“

Bez pomoci se mu to moc nedařilo, ale konečně se tam vydrápal.

„Nemohla sis dát pozor!“ neodpustil si poznámku. Teprve teď se mu to pořádně rozleželo v hlavě a dodatečně se polekal.

„Já ... víš ... no ...“ Niki polkla, ale nic jí to nepomohlo. Vztekla si setřela hřbetem ruky slzy, které se jí řinuly z očí. Do toho nikomu nic není! Teď se jí Matouš ještě vysměje.

Ale Matouš se nesmál. Beze slov si sedl ke kormidlu a uchopil otiž. Když se mu zdálo, že se Niki dostala z nejhöršího a může zas normálně hovořit, řekl:

„Byl to zatracený křest ohněm, co? Mohlo to dopadnout hůř!“

„Ta zatracená plachetnice!“ vyhrkla najednou Niki.

A oba se rozesmáli jen tak z ničeho nic, protože oba dva říkali a dělali věci, které vlastně dělat ani říkat nechtěli.

„Teď jsem už taky málem byla na Dutém jazyku,“ řekla Niki, když Matouš zamířil lodí ke břehu. „Jenomže jsem nikdy nevěděla, že ty tak rád banány.“

„Já banány?“ zeptal se Matouš roztržitě. Zřejmě si chce zase dělat legraci. „Jak jsi na to přišla?“

„A jakpak se jinak dostaly ty slupky od banánů do vody?“

„Aha ...“ řekl Matouš a rychle se sklonil k zádi lodi a dělal, jako že tam musí něco prohlédnout. „Škodu jsme žádnou neutrpěli,“ řekl, když se zase vynořil.

„Ještě štěstí, že nás nikdo neviděl,“ odpověděla Niki.

„Půjdeme se podívat, jestli nenajdeme něco na zub?“ Rozběhla se, vyskočila a zmizela za mangrovy.

Matouš šel pomaličku za ní.

Ty slupky od banánů! Když si toho všimla Niki i při té mele na člunu, tak si toho určitě všimnou i ostatní, poplují-li poblíž ostrova.

„Ale kdopak by tam jezdil?“ namítl v duchu Matouš, jenže ho to moc neuklidnilo.

Musí najít nějaké řešení. Na ostrově odpadky nechat nemůže, to by tam za pár dnů bylo krabů jako naseto. Lepší, když odpadky zabalí a zaváže provazem, to pak hned klesnou ke dnu.

„Zítřka musím přinést provaz.“ Chtěl sáhnout do kapsy pro zápisníček, aby si to poznamenal. Poslední dobou byl tak zapomnětlivý, zrovna když si toho musil tolik pamatovat. Teprve vpolou plantáže si uvědomil, že marně šátrá po kapse, protože má na sobě plavky! Kdyby to někdo viděl, asi by se mu smál, ale Matoušovi do žertů nebylo.

Takhle to nemohlo zůstat. Každou chvíli se mohlo stát něco nepředvídaného. Jestli to takhle půjde dál, tak se neudrží. Nakonec vykřičí na celý Brakkeput, že se na Dutém jazyku skrývá cizinec. A

že ten černý pták tam nebyl jen tak!

Rychle se ohlédl. Ne, tentokrát ho vidět nebylo!

A ke všemu: jaký cizinec! Jeden z uprchlíků z Uquique. Jeden ... jeden ...

„Ne, ne!“ okřikl Matouš sám sebe. Nesmí na to ani pomyslet, kdo to asi je. Potom by se mu nemohl podívat přímo do očí. Dokud mu ten člověk o sobě nic neřekl, mohl si o něm myslit všelicos. Ale myslet si něco špatného o neznámém člověku je podlost.

„Hej, Matouši, kde vězíš?“ Niki na něj kývla z ochozu podél patia.

Matouš se až polekal, jak jasně se rozléhal její hlas. Ani si neuvědomil, jak blizoučko je u domu.

Na co to myslel?

Aha, na toho člověka.

A předtím?

Zavřel na chvíli oči, aby se rozpomněl.

Aha, na ty slupky z banánu a na provaz.

„Provaz, provaz, provaz,“ opakoval si tiše. „Nesmím zapomenout na provaz.“

„Hele, ty vedeš samomluvu! Tak to umřeš ve čtvrtek.“ Niki, jak stála na ochozu, kopla z legrace po Matoušovi. Matouš viděl, jak se mu nad hlavou vznáší její šlapka, nečekaně po ní chňapl a zatáhl. Niki sebou plácla, ale hned byla na nohou, a pustila se za prchajícím Matoušem. Honili se po patiu s takovým křikem, až si na ně došla Paulína.

„Budeš tiše!“ křikla a chytila Matouše, který se jí připlétl do cesty, za ruku. Zatřásla s ním tak zhurta, že se mu před očima míhala její hlava jako celá řádka hlav – čím dál tím větší a tlustší...

„Pusť mě! Pusť mě! Pusť!“ ječel Matouš a ohnal se po Paulíně. „Pustíš!“ Škubal sebou a zmítal se a najednou zůstal jako přimrazený.

Paulína se na něho pátravě podívala.

Matouš se zhluboka nadechl, pak se otočil a šel bez ohlížení domů. V pokoji otevřel dvířka svého gázového pokojíčku, klambú, a natáhl se jak dlouhý tak široký na lůžko.

Ta Paulínina tvář, čím dál tím větší a tak široká, tu už někdy viděl,

ano... dneska v noci se mu o ní zdálo. Ale v noci to byla tvář toho cizince ... Najednou ji poznal v rozzlobené Paulíně...

Jestlipak to taky něco znamená? Právě tak jako ten černý pták?

Bylo mu horko ... příšerně horko ..., kdyby tak teď byl s Elinou na vodě, kde je tak chladno ...

„Ne!“ řekl nahlas.

Už nikdy nechce na záliv.

Už nechce na Dutý jazyk.

Už nikdy ne!

Kapitola devátá

„Matouš van Rooy!“

Matouš zvedl polekaně oči z lavice, na kterou čmáral tužkou černého ptáka.

„Ano, pane učiteli?“ zakoktal.

„Není ti něco?“ Amberg, učitel dějepisu, jinak dosti strohý, se na něho pátravě zadíval.

Matouš zavrtěl důrazně hlavou. Musí se dívat před sebe.

„Minulý týden jsi byl taky tak roztržitý.“

Dívej se před sebe! poroučel si Matouš a jednou rukou si přejel po šíji. Ve třídě bylo k zalknutí.

„Horko, co?“

Matouš tiše přikývl. Proč na něho je Amberg tak... tak ... Tak laskavý přece jindy nebýval.

„Jdi si na chvíli ven, omyj se a trochu se napij. Až ti bude líp, tak se vrať.“

Matouš vstal celý nesvůj a vyšel váhavě ze třídy.

Vodu, pomyslně si na chodbě. Hodně vody! Ale nic mu to nepomůže, leda na chvíli. Protože kdykoli myslil na vodu, vzpomněl si na záliv. Na Velká ústa. A ve Velkých ústech leží Dutý jazyk. A na Dutém jazyku ...

Když se napil, omyl si tvář a ruce a trochu se osušil kapesníkem, posadil se na nejspodnější schod. Jestli přijde ředitel ..., co mu je vlastně po tom... Řekne, že se mu motá hlava. A bude to pravda!

Jestlipak si Amberg něčeho všiml? Tihle učitelé vždycky všechno Okamžitě prokouknou. Určitě si všiml, že se dneska před školou o přestávce pohádali!

Matouš seděl s rukama stisknutýma mezi kolena, se skloněnou hlavou a koukal na kamennou podlahu. Když se člověk upřeně díval na spáry mezi kameny, tak se začaly hýbat... nejdřív pomalu ... pak rychleji... rychleji... nakonec přes kameny ... jako voda.

„Voda,“ řekl Matouš polohlasně a polekaně vzhlédl, jestli ho někdo neslyšel. Ale chodba byla prázdná. Příšerně prázdná, jako by se tu každou chvíli měl někdo vynořit.

Někdo. A kdo?

V první třídě zpívali. Francouzskou písničku o námořníkovi a lodi.

Námořník ... námořník ... cizinec ... pomyslně si Matouš.

Tiše se kolébal v rytmu hudby. Byl to stejný pohyb jako na Elině, když klidně běžela po hladině.

Matouš si broukal refrén písně. Vždycky se mu líbila, ale dneska mu zněla smutně. Právě tak smutně, jako mu teď bylo. Jako se cítil celé dopoledne.

Začalo to, když přišel na hřiště. Chtěl poprosit Japu, aby mu půjčil na ten provaz, co si měl koupit. Už dávno utratil všechno kapesné za nákupy pro cizince a na kasičku si netroufal. Na to by doma hned přišli. Japa mu musí píchnout, ale do toho nikomu nic není.

Japa stál mezi ostatními a živě se bavili o školní slavnosti, která je čeká za pár týdnů. Obvykle se vypravili s celou školou na některý záliv, tábořili tam, plavali a plachtili a večer byl táborák, u kterého zpívali a přednášeli.

„Hej, Matouši!“ zavolal na něho Japa, jakmile ho uviděl. „Už jsi to slyšel? Letos budeme mít slavnost na Brakkeputu! To je klika, co! To s tebou můžeme po skupinkách na Elinu!“

„A na Dutý jazyk!“ volal vzrušeně Tip.

„Kecko, na to si netroufneš!“ vyplázla na něho jazyk Niki.

„Když budeme pohromadě, tak jo! A Matoušův taťka slíbil panu

řediteli, že si na ten den můžeme půjčit ještě dva černošské čluny.“ Japa si vyskočil a poplácal Matouše po zádech.

„Ty koukáš, jako by ti to nešlo pod nos,“ řekl Viktor.

„Já... já o tom vůbec nevěděl.“ Matouš se zkusil tvářit, jako by měl stejnou radost jako ostatní, ale žaludek se mu svíral napětím a úzkostí.

„Teď na to přijdou!“ Na nic jiného neměl pomyslení.

„A já vám povídám, že mi nikdo z vás na Dutý jazyk nesmí!“ vyhrkl najednou zhurta.

Na chvíli všichni zmlkli.

„Jako by to byl tvůj vlastní ostrov,“ poškříbl se mu Gerard de Wit a tentokrát s ním byli ostatní spolužáci zajedno.

„A stejně mi tam nepůjdete!“ Matouš se vztekle rozhlédl po spolužácích, ale jejich posměvačné tváře a vyzývavý křik mu jen dokázaly, jak je bezmocný.

Co může dělat? Co si má počít? Ať křičí, vzteká se, bije, co mu síly stačí, stejně mu to nebude nic platné.

O přestávce o tom znovu začali. Ten protiva Gerard de Witů, kterého měl jinak každý plné zuby, měl právě teď nejmíc řečí.

„S tebou se už nikdo nebaví!“ houkl si nakonec na Matouše. A to mu, prosím, řekl zrovna Gerard de Wit, kterého jinak nikdo nebral do party. Jemu, Matoušovi!

Jen kdyby věděli proč! Jen kdyby to věděli!

Nikdo mu ráno při hodině nenapovídal. Ostatní si posílali psaníčka tak, aby to viděl. Ale on to nechtěl vidět. Dělal to jen proto, aby ho zlobili. Dělal to tak vždycky, když někoho chtěli bojkotovat. Sám to tak s ostatními taky často dělával. To se člověk nejdřív dobře podíval, jestli to dotyčný vidí. A jakmile jsi upozoroval, že ano, zatvářil ses tak, aby věděl, že mu do toho nic není, že je pro ostatní úplná nula.

Matouš seděl zadumaně na posledním schodě. Pročpak to tatínek slíbil? A to si ke všemu asi myslel, že mu udělá radost! To proto, že minulý rok škemral, aby jednou směli tábořit se školou na Brakkeputu. Ale tehdy taky ještě nevěděl, co se všechno může stát.

Ještě šestnáct dní, pomyslel si Matouš. Možná že se ještě něco přihodí.

Ale co by se mohlo přihodit?

Cizinec by mohl zmizet. To je to jediné, co by se mohlo stát.

Jenže jak by mohl zmizet? Bez člunu rozhodně ne. A ,kde by vzal nějaký člun?

Čluny na Brakkeputu patřily Enriquimu, Alfredovi a Josefovi. A pak tam byla ještě jeho jola ...

„Matouši!“

Vzhlédl. Nahoře na schodech stál pan učitel Amberg.

„Všechno v pořádku?“ zeptal se.

Matouš pomalu vstal a vyšel do schodů.

„Nechceš jít raději domů? Vypadáš, jako bys měl horečku.“

Matouš pokrčil neochotně rameny. Když se nevrátí do třídy, všichni určitě pochopí, proč odešel.

Zavrtěl hlavou a šel za učitelem do třídy.

Když si sedl do lavice, uviděl pod učebnicí lísteček. Nejdříve dělal, že si ho nevšiml, ale když se mu zdálo, že se na něho nikdo nedívá, nadvzedl opatrně knížku a četl:

„Nech je plavat! Niki.“

Rychle na psaníčko položil ruku, jako by se bál, aby to nikdo neviděl. Pak se podíval na sestřenku. Ale ta si něco špitala s kamarádkou a dělala, jako že ho nevidí.

Matouš pomalu zmačkal psaníčko. Co z toho má, když se na něho Niki stejně ani nepodívá.

Když zazvonilo, vyběhl Matouš jako první ze třídy. Třebaže věděl, že pro něho dneska přijede Alfredo, byl přece jen zklamaný.

Kdyby tu byla mamka, mohl by hned začít o tom školním výletu.

„Ssst!“ zapískal na něho Alfredo skrz zuby, aby si pospíšil.

„Už jdu!“ houkl Matouš, ale do kroku nepřidal.

Slyšel, jak se za ním blíží ostatní. Nemusil se ohlížet, aby věděl, jak se asi tváří. Kdyby se teď rozběhl, tak by na něho začali pokřikovat. A přidali by se k nim i děti z jiných tříd ...

Ještě dva metry, a bude u vozu. Pomalu... nesmí přidat ... Radši si zapíská ...

Zkusil to, ale rty měl oschlé, možná že měl skutečně horečku, jak říkal Amberg.

Alfredo mu netrpělivě kývl. „Copak neumíš jít rychleji než osel,“

řekl, jakmile Matouš nastoupil.

„Je mi horko.“ Matouš si utřel hřbetem ruky zpcené čelo.

Za jízdy se po něm Alfredo několikrát požíval. Matouš zneklidněl. Nejradši by mu byl řekl: „Koukej na cestu!“, ale v Alfredově pohledu bylo něco, před čím se měl na pozoru.

„Objevili toho cizince!“

Do Matouše jako když uhoď! Řekl to Alfredo? Nebo se mu to jen zdálo?

Nevěděl. On už vůbec nic nevěděl.

V hloubi srdce doufal, že na cizince někdo přijde. Pak bude mít pokoj. Už se o nic nebude musit starat. Už mu nebude vadit, že k nim přijde tábořit celá škola. A jestli ten člověk bude držet pus, může dělat, že o ničem neví.

Ale ještě silnější než pocit ulehčení bylo vědomí, jaký by to byl zbabělec, když nechal toho muže na holičkách.

„Bude pršet!“ řekl Alfredo znenadání.

„Jen aby! Je to už k nevydržení,“ odpověděl Matouš. Cítil, jak mu stéká po šíji pot. Setřel si ho kapesníkem.

„Touhle dobou není dobře, když prší,“ řekl Alfredo.

Jeli po úzké suché silnici přes knuku*. Za vozem se zvedal protáhlý oblak prachu a kaktusy a křivé větve divi-divi vypadaly jako dlouhé prsty, které si na něho ukazovaly.

„Nejezdi tak rychle!“ řekl Matouš znenadání Alfredovi. Bylo mu špatně, nejraději by byl vystoupil.

Ale Alfredo nereagoval. Když Matouš zbystřil sluch, zpozoroval, že si Alfredo něco tiše brouká.

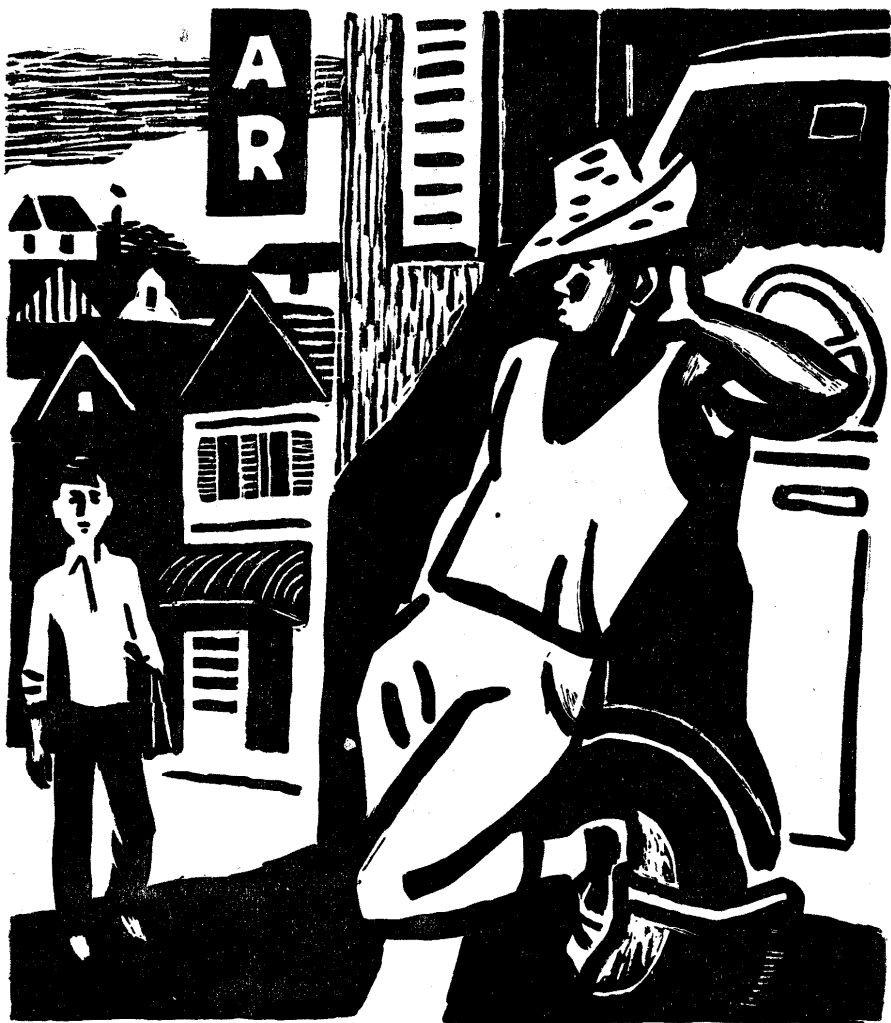
„Co to povídáš?“ zeptal se zvědavě.

„Co?“ polekal se Alfredo.

„Co si to pořád povídáš?“ Matouš se na něho upřeně díval, to mu Alfredo určitě odpoví.

„Ale Enriqui zas něco má!“ Vjeli právě do zatáčky a Alfredo ji tentokrát tak řízl, že na něho Matouš narazil. Zavřel na chvíli oči, ne ze strachu, ale pro ten zvláštní sladký pach, vlastní všem černochům na Brakkeputu.

* pláň a pole mezi usedlostmi



Anebo si to jenom představoval, že černoši mají jiný tělesný pach nebo vůni než tatínek, maminka a on sám?

„Enriqui dneska ráno povídal, že byl někdo v noci u člunů.“

„U člunů? Jak to?“ zeptal se Matouš. Ale v mžiku věděl, co se stalo. Cizinec dnes v noci přeplaval Velká ústa a zašel si do zátočiny na obhlídku. Dostal zálusk na brakkeputské čluny.

Naštěstí ne na můj člun! pomyslí si Matouš. Ale proč pak by se šel dívat na Elinu, tu beztak vídal denně na Dutém jazyku. A mimoto se nehodila na moře tak jako velké černošské čluny.

„Jak na to Enriqui přišel?“ zeptal se Matouš.

„V písku byly cizí stopy!“ Alfredo povážlivě kývl.

„Viděl je i u Eliny?“ Matouš se na Alfreda ani (nepo)díval.

Nesměl poznat, že tu otázku plácl jen tak. Sám to přece věděl!

„Ne, u Eliny ne.“

„Možná že to byl někdo z Jan Tielu,“ prohodil Matouš. Musí zkusit odpoutat jejich pozornost od tajuplné noční návštěvy. Protože, bůh ví, co by je všechno mohlo napadnout, možná že by se pustili na prohlídku zálivu, a kdyby přistáli na Dutém jazyku ...

To by si netroufli! uklidňoval se Matouš.

Ale co kdyby se do toho vložil tatínek a pokusil se přijít vetřelci na stopu? Tatínek nic nedá na povídačky o černém ptáku, o tajuplných mužích ani o Velkých ústech, která všechno spolykají.

„Z Jan Tielu?“ Alfredo se posměšně zasmál. „Ne, Enriqui je někdy starý blázen, ale tentokrát má pravdu. O těch stopách se mu nezdálo, my je taky viděli. A černého ptáka taky.“

„Zase černého ptáka?“ ulekl se Matouš, tentokrát doopravdy.

„Ne, teď ne, ale před několika týdny.“

„Ohříváš pořád starou polívčičku,“ rozzlobil se na něho Matouš, protože se prve tak polekal. Alfredo se rozřehtal na celé kolo. Stará polívka v tom horku! Znělo to jako vtip. To poví Josefovi. Alespoň se budou mít čemu zasmát – i v tak vážné situaci.

Ale hned se zarazil. Není dobré se smát, když se dějí tajuplné věci, ve kterých se člověk nevyzná.

Matouš se chtěl zeptat, jestli Enriqui už byl za tatínkem a pověděl mu o těch stopách.

Radši ne, pomyslí si, nakonec bych mu to ještě sám připomněl.

Několik minut mlčeli. Když míjeli rozvalenou bránu Brievengatu, podíval se Matouš raději na druhou stranu. Brievengat byla dříve jedna z největších plantáží. Teď z ní už nezbývalo nic než zpola zřícená kamenná brána u cesty. Po několik let se (na Brievengatu) (nevydařily) žně. Lidé tam stonali, umírali, dům chátral, protože se tam nikdo nechtěl nastěhovat. Třebaže tomu bylo už dávno,

Matoušovi to připadalo jako loni, kdykoli projížděl kolem.

Pročpak Alfredo jede takovou oklikou? A pročpak tak rychle? Dneska mnohem rychleji než jindy. Tatínek vždycky říkal, že Alfredo je po autech posedlý. A čím déle si mohl pobýt za volantem, tím byl radši. Zřejmě se ani nebál, že to na něj Matouš poví tatínkovi.

„Enriqui říkal, že bude spát v noci u člunů, dokud to nepřejde.“

Matouš cítil, jak bledne. Kůže se mu napínala, jako by se mu smrškla chladem. A to, prosím, v tom vedru!

„Co nepřejde?“ vykoktal.

„No, to,“ odpověděl Alfredo určitě.

„Ale na co Enriqui čeká?“

„Že někdo odtáhne čluny,“ řekl Alfredo vážně.

„A když se to nestane, tak bude Enriqui spát u člunů až do soudného dne?“

„To nevím,“ pokrčil Alfredo rameny. A když vjížděl do bran Brakkeputu, dodal k tomu varovně: „Já bych si dal pozor na Elinu!“

„Hm,“ odpověděl Matouš. Ještě stále těžko snášel, když někdo vyslovil nahlas jméno jeho lodi. Jako by mluvili o mamince. A to se nehodilo. Ale sám ji přece tak pokřtil...

U stolu byl tak tichý a jedl tak málo, že ho maminka chtěla strčit do postele.

„Jistě ses nachladil,“ řekla ustaraně. A nachlazení v takovém horku mohlo být životu nebezpečné. Než se člověk nadál, měl zápal plic a z toho se pak stěží vylízal.

„Ne,“ protestoval. „Ne! Nech mě! Jen se chvíli projedu ... tady je takové vedro.“

Ale maminka ho nepustila dřív, než mu změřila teplotu.

„A okamžitě se vrať, kdyby ti nebylo dobře!“ volala za ním.

„Ano,“ řekl a už pospíchal přes patio tak jako každé odpoledne s lahví vody, s banány a se školní brašnou. Naštěstí vzal s sebou jídlo pro cizince už včera.

Dívala se tak ..., pomyslí si cestou na pobřeží. Určitě to taky slyšela o těch stopách. Ale nechtěla to dát najevo, protože se bála, že bych se sám pak bál. Jen kdyby věděla ...

Kapitola desátá

Dutý jazyk vypadal tak opuštěně, že si Matouš při přistávání pomyslí: Už je pryč! Asi už dneska v noci! To jsem taky, že mě to hned nenapadlo!

Začal si pronikavě hvízdát. Představte si, že by to bylo pravda! Že by cizinec přešel přes skálu u zátoky a podél pobřeží až k zálivu Jan Tiel, a tam by si vzal člun!

Matouš vyběhl s plnýma rukama po útesu a vpadl do stanu. Pak uslyšel: „Nazdar!“ a zůstal ohromeně stát.

Tak přece ne!

Pomalou se otočil a položil všechno, co držel v rukou, na zem. Nezmohl se na slovo.

Pročpak mu dneska nic nevychází?

Když se podíval na cizince, všiml si, jak radostný má výraz v tváři.

Už ví, jak se odtud dostat! Na jednom z brakkeputských člunů, pomyslí si Matouš. A určitě ne na Elině. To by mu cizinec přece neudělal po tom všem, co on udělal pro něho. Ne, to by mu nemohl udělat!

Ale čím déle o tom uvažoval, tím byl nejistější.

Zpožoroval snad cizinec, že se něco děje? Najednou začal z ničeho nic mluvit, jako dosud nikdy předtím. Byl to zmatený příběh ve španělštině a angličtině, propletený několika holandskými slovy.

Že viděl čluny u zátoky. Že na něho doma čeká žena a dva synkové. Že se už tak dlouho neviděli. Jistě si už myslí, že je mrtev. Že musí za nimi. Že nikde jinde než doma není v bezpečí.

Matouš jen kýval. Beze slova kýval. Nemusel nic říkat. Věděl, co ten člověk chce. Ale co mohl dělat?

Ano, mohl ho varovat, že Enriqui bude nazítrí bdít u člunů, ale když mu to řekne, možná že si cizinec vezme Elinu.

Neměl by zakotvit Elinu u ostatních člunů v zátočině?

Ale pak, pak... kdo ví, jak dlouho se muž ještě zdrží na Dutém jazyku?

A jeho žena a děti? Ti zatím čekají a čekají...

Kdyby tak tatínek ..., právě tak jako tenhle cizinec ... kdyby tak byl někde daleko na ostrově a nikdo by mu nepomohl ...

„Kdy odjedete?“ zeptal se velmi pomalu Matouš.

Cizinec pokrčil rameny.

Neví to, anebo mi nevěří, pomyslně si Matouš a vtom pocítil bolest, bolest, kterou nedovedl určit, ale která tu přece jen byla. Položil hlavu na kolena, protože to nechtěl dát znát.

Najednou ucítil ve vlasech ruku. Zůstal sedět bez pohnutí. Ruka mu přejížděla po vlasech, pak po šíji, pak ho vzala za bradu. Matouš musil vzhlednout.

„Not your boat,“ usmál se na něho muž.

On si nevezme Elinu! Nevezme si Elinu! Matouš by nejraději zavýskl úlevou. Díval se na cizince široce otevřenýma očima. Ale dlouho se neradoval. Protože když si cizinec nevezme Elinu, vezme si jeden z černošských člunů.

Matouš se podíval otevřeným stanem ven přes záliv. Čluny u zátočiny neviděl, ale dovedl si představit, jak tam leží. Klidně a bez obav. Jestlipak takový člun také cítí, že se něco chystá? Tak jako to cítí člověk, když ho něco čeká.

„Víte,“ začal váhavě, „ty čluny Enriquiho a Alfreda a Josefa, ty nejsou jen tak obyčejné čluny. Museli těžce pracovat, než si je mohli koupit. A člun Josefa a Alfreda je ještě po jejich rodičích. Nemají nic jiného! Je to jejich jediný majetek. A celá jejich rodina i ta, co bydlí na Santa Cruzu, žije z výtěžku těch člunů. Všichni žijí z toho, co uloví Enriqui, Alfredo a Josef. A kdyby neměli ty čluny ...“

Nezáleželo mu na tom, jestli to cizinec pochopí či ne. Řekl to nahlas také kvůli sobě, teď si sám dobře, moc dobře uvědomil, co by to znamenalo, kdyby si cizinec vzal jeden z brakkeputských člunů.

Uslyšel, jak si muž sedl vzadu ve stanu, a zapálil si cigaretu. Kolem hlavy mu prolétla odhozená sirka.

Chtěl mu říci, aby to podruhé raději nedělal, ale proč. Kdo by si z pobřeží všiml, že vzduchem prolétlo takové malé dřevíčko.

Ve stanu bylo mrtvé ticho. A horko, horko k zalknutí.

Bude pršet, pomyslně si Matouš. Podíval se na střechu stanu.

Na Curacau přišlo jen zřídka, ale když přišlo, tak to stálo za

to, hotová průtrž mračen. Jestlipak to stan vydrží? Možná že se z bortí. A cizince pak každý uvidí. To by potom byla všechna ta námaha, snaha a strach nanic! Všude na ostrově přece ještě visely letáky se jmény uquiquestkých uprchlíků. Protože všichni dělali, jako by tudy ještě neprojeli.

Každý jen předstírá, ale já jsem v tom! pomyslí si Matouš ukřivděně. A tenhle člověk ani o ničem neví. Neví, že bude pršet! Ten se má! Neví o dešti, o školní slavnosti, neví, co znamená vlastní člun pro Enriquiho, Alfreda a Josefa.

Ale když se na něho ohlédl, polekal se. Cizinec se na něho zřejmě už hodnou chvíli díval, a díval se dál a přemýšlel. V jedné ruce držel cigaretu, druhou přejížděl po nafukovací matraci.

Co... co asi chce? dohadoval se Matouš. A ta matrace, jestlipak to něco znamená? A najednou si uvědomil, co to pro toho muže znamená, že musí prchat dál. Bude to daleká cesta, skoro bez jídla a skoro bez vody, cesta v prudkém slunci po celičkový den! A nikdo no nikdy nevystřídá u kormidla. A pořád mu bude hrozit nebezpečí, že ho sebere nějaká loď nebo policejní hlídka, kdykoli se přiblíží k pobřeží.

A až dojede domů, bude tam skutečně v bezpečí? Anebo tam na něho budou čekat a zase ho zavřou? Možná že tam už ani nemá ženu a děti!

Matouše to zmohlo. Vylezl ze stanu, sestoupil z útesu, odvázal Elinu a zamířil přímo k pobřeží. Ani si neuvědomil, že ji vytáhl na souš, že si ji dlouze prohlíží a pak se vedle ní posadil.

Teprve když se před večerem objevil Enriqui, uvědomil si, kde je.

Na co po celou tu dobu myslel? A kolik je hodin?

„Tvoje maminka má o tebe strach,“ řekl Enriqui.

Matouš vstal. Nohy ho brněly od sezení.

„Já ... hm ... já,“ začal, ale pak pevně stiskl rty.

Už se rozhodl... A do jeho rozhodnutí nikomu nic není.

„Opravdu ti nevadí, že ještě na chvíli pojedeme za tetou Elsou?“ zeptala se už potřetí maminka. A Matouš jí už potřetí odpověděl: „Ale ne, jen klidně jedte!“

„Kdyby něco, tak mám zatelefonuješ, že?“ řekla maminka, než nastoupili do auta.

„A jinak tady máš Paulínu,“ dodal tatínek.

Matouš jim zamával z vysokého schodiště před domem. Tak tohle mu vyšlo. Teď ještě Paulína!

Ale nenapadla ho žádná záminka, jak dostat Paulínu z domu. Nedalo se nic dělat, musí prostě odejít. A až si toho Paulína všimne, bude stejně už pozdě.

Vklouzl do spížky. Naposled. Tak, několik banánů. Tomu člověku polezou banány pomalu z krku. Ale lepší něco nežli nic!

A co dál?

„Hej, co tam děláš?“ To byla Paulína. Zaslechla ho tam.

„Ale dívám se, jestli tu není něco na zub,“ zavolal na ni Matouš. To mu maminka dovolovala, a tak Paulína nemohla nic namítat. Jen aby za ním nešla!

Zaposlouchal se, uslyší-li její pantoflíčky v Chodbě, ale bylo ticho.

Horečně nadzvedal víčka piksel a krabic. Když vyšel ze spíže, měl s sebou tři pevné sáčky, plné potravin. Teď ještě vodu.

Ale to už nebude tak lehké. Kdyby si vzal všechny láhve z ledničky, to by mu Paulína dala! A pak by musel ještě vysvětlovat, kam se poděly. Rychle se vrátil do spížky, vzal nový sáček na zeleninu, nandal do něho lahvičky coca-coly. Na Dutém jazyku měl otvíráček.

A co ještě?

Když už si na nic nevzpomněl, vykradl se ze spížky, přes chodbu, pokoj, zadní ochoz, přes patio na plantáž. Čtyři sáčky byly jako olovo.

Jen aby se jim neutrhla papírová ucha!

Matouš se stále ohlížel. Brakkeput byl plný tajuplných zvuků, nečekaných stínů. Když těsně vedle něho spadla mišpule, ulekl se tak, že se dal do běhu. Zpomalil u mangrovů.

Teď pozor na maribomby! A na Enriquiho! Jestli je u zátočiny, mohl by ho zahlédnout.

Radši nemyslet.

Jen aby už měl Elinu na vodě. Tak!



Když zkoušel zatočit za Dutým jazykem, vzpomněl si na potíže své první noční plavby. Měl raději zatáčet před ostrůvkem. Ale na to teď bylo pozdě.

Ke svému údivu našel cizince vzadu na ostrůvku. Beze slova mu pomohl uvázat jolu.

„Tak,“ řekl Matouš, když vystoupil. Podíval se muži přímo do

tváře. Teď mu bude muset vyložit, proč přijel.

Vešel do stanu. Cizinec šel zvolna za ním.

„Nesmíte vzít člun černochům! To nejde! Musíte si vzít můj člun! Musíte prchnout na mém člunu!“ Chvilí počkal, co na to cizinec odpoví. Smůla, že byla taková tma. Neviděli si do tváře.

„Ne,“ řekl cizinec hluše. „Ne!“

„Ale ano, ano! Musíte! Slyšíte mě, musíte! Tady nemůžete zůstat. Přišli by na vás. A až začne pršet a bude školní slavnost...“ Najednou ztichl. Čemu z toho cizinec porozumí?

„Not your boat,“ řekl muž rozhodně.

Možná že se mu zdá malý, napadlo Matouše. Podíval se vyjeveně na cizince. V tom to vězí! Anebo mu nechce Elinu brát?

„Můj člun je právě tak dobrý jako ostatní čluny,“ začal ho přemlouvát. „A přinesl jsem jídlo a pití. A stan si taky vezměte s sebou. A matraci! A deku! Všechno!“

Nečekal, co na to cizinec řekne. Jednou se rozhodl, a teď to chtěl mít rychle odbyto.

Chopil se rázně matrace a vlekl ji ze stahu.

„Hej!“ zavolal na něho cizinec.

„Pssst!“ zasykl Matouš.

Muž za ním vyšel a společně položili matračku do joly. Vrátili se pro bedýnku. Pěkně se do ní uskladní potraviny. Jenomže to dalo práci, dělat všechno jenom po hmatu. A nejtěžší úkol je teprve čekat: strhnout stan.

„Jen aby nás nikdo neviděl,“ šeptal si Matouš. Slunce už zašlo a po zálivu foukal pasát, ale Matoušovi bylo vedro jako v odpoledním žáru.

Oddechl si teprve, když už měli všechno naloženo.

Stanuli společně u Eliny. Cizinec a on. Nedívali se na sebe, nevěděli, co říci.

„Já ... no... vyvezu vás na svém člunu z Dutého jazyka. A pak skočím přes palubu a poplavu ke břehu,“ řekl konečně Matouš, ale dříve, než se stačil pohnout, položil mu cizinec ruku kolem ramen a přitiskl si ho k sobě. Matouš cítil, jak mu tluče srdce a že se mu trochu chvěje ruka.

„Určitě se vám podaří ujet,“ řekl rozpačitě. „Fakt. Elina je báječná

lodka!“

Muž ho pustil. Matouš rychle nastoupil do joly a psát se díval, jak nastupuje cizinec.

Teď uvolnit lano a vytáhnout na palubu pneumatiky.

Cizinec odrazil a za několik vteřin už měli Dutý jazyk za zády.

Matouš držel kormidlo i otěž. Mířil k Brakkeputu.

„Tak,“ řekl konečně a kývl na cizince. Poposedl a uvolnil mu místo. I ve tmě viděl, jak se chopil kormidla i otěže.

„Musíte tímhle směrem,“ ukázal mu Matouš. Cizinec přikývl.

„No ... a ... já abych šel!“

Než se muž nadál, skočil Matouš přes palubu.

„Šťastnou cestu,“ řekl, když se zase vynořil, a pak plaval jako pomínutý ke břehu. Bylo to dobrých čtyři sta metrů. Žádná velká dálka, ale co kdyby tu byli žraloci. Nikdo by pak nevěděl, co se s ním stalo.

Chtěl se ohlédnout, jak daleko je Elina, ale neodvážil se.

Rychleji, rychleji!

„Víc doleva!“ řekl si tiše. Jestli si nedá pozor, vyplave u zátočiny, a co kdyby tam byl Enriqui.

Ještě kousek. Tamhle je blok, u kterého uvazoval Elinu.

Kdepak asi teď je?

Jestli je Enriqui u zátočiny, mohl by ji uvidět.

Pobřeží! Konečně!

Matouš se vyčerpaně nechal vyplavit vodou na písek. Už nemohl. Chvíli si lehne ...

Ale co kdyby sem přišel Enriqui? Nesmí ho vidět! Nikdo nesmí vědět, že má něco společného se zmizením Eliny. Obul si tenisky, které si prve zastrčil za pásek. Z šatů mu crčela voda. Musí si dát pozor, aby nenechával mokrou stopu. Ještě by se mohl prozradit!

Když okenicemi padalo první světlo a na Brakkeputu začali zpívat ptáci, vstal Matouš z lůžka. Nespal celou noc. Když se na něho přišla podívat maminka po návratu od tety, rychle se otočil. Ničeho si nevšimla.

Nikdo si ničeho nevšiml.

Ani Paulína, že byl pryč a že se zase vrátil.

Ani Enriqui, protože by jinak upozornil Paulínu.

Matouš si vzal tiše ze skříně čisté šaty. Ty včerejší visely celé zmačkané a mokré přes židli. Páchly po mořské vodě. Ještě štěstí, že to včera maminka nezpozorovala!

Měl by je někam schovat? Ale kam?

Počkat. Otevře okenice. To budou suché jedna dvě.

Okenice zaskřípěly.

Matouš se opřel o parapet a zůstal tak několik vteřin stát. Takhle brzy po ránu byl Brakkeput krásný. Takový svěží. A záliv v dálce se vůbec nepodobal Velkým ústům, jak je znal zblízka.

Copak asi řeknou černoši, až se prozradí, že zmizela Elina?

Řeknou: „Velká ústa zase spolkla jeden člun!“

A co řeknou, až uvidí, že zmizel i stan na Dutém jazyku?

Řeknou: „Na Dutém jazyku se všechno propadne do mořských hlubin.“

Tak ať! Ať si to říkají, dá jim za pravdu. Je to lepší, než aby se dozvěděli, jak tomu skutečně bylo.

Kdepak teď asi je ten cizinec? pomyslil si Matouš.

Cizinec ...! Zvláštní, nezná vlastně ani jeho jméno.

Jen aby neuvízl na mělčině u zátoky! Tamtomu úseku není co věřit. Měl ho na to upozornit.

Kdyby tak teď Elina trčela u zátoky!

Ale když za chvíli přišel na pobřeží, nebylo po Elině ani památky. Zbyl tu jen prázdný blok, u kterého ji nechával v noci.

A tamhle byl Dutý jazyk.

Matouš se natáhl do písku a díval se k ostrůvku. Bez stanu byl tak směšně holý. Dříve vypadal z dálky jako klobouček.

Donedávna nevěděl, jak to na Dutém jazyku vůbec vypadá.

Donedávna, nebylo to dlouho. Ještě před jeho narozeninami.

S Elinou dostal Vlastně i Dutý jazyk. Svůj vlastní ostrov.

Ale už je to pryč.

A Elina ...

Nechtěl se dívat na prázdný blok, ale musel.

Když zavřel oči, viděl, jak tam ještě leží jola, jak se světle hnědě leskne v slunci. Když ji dostal, měla na kormidle girlandu z mišpulového listí.

Matouš zase otevřel oči. Udivilo ho, když si všiml, že napsal popaměti do písku slovo Elina. Díval se na ně, protože se mu to najednou zdálo tak divné.

A pak je rychle smazal, protože za sebou uslyšel vzrušené hlasy černochoů.

Hrnuli se sem.

Už na to přišli!

(Wassenaar, 1955)

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Eva Dolejšová

svazek 110

Miep Diekmannová

ČLUNY V BRAKKEPUTU

Z holandského původního vydání *De boten van Brakkaput*, vydaného nakladatelstvím Leopold Uitgeversmij N. V. v Haagu 1957, přeložila Olga Krijtová. Ilustroval Zdeněk Filip. Vydal jako svou 3487. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1970. Odpovědná redaktorka Tamara Sýkorová. Výtvarný redaktor Jan Žbánek. Technický redaktor Karel Krch.

Z nové sazby písmem Brno Z vysadila a s 10 ilustracemi v textu vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Vimperk. 5,70 AA (text 5,01, ilustrace 0,69), 5,72 VA. Náklad 20 000 výtisků. První vydání. Brožovaný výtisk 16,70 Kčs.

13-039-70 14/64 Vázaný výtisk 21 Kčs